Gníomhaireacht Forbartha Tionscail Éireann (GFT Éireann)

Tuarascáil Bhliantúil & Cuntais 2019

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

www.idaireland.com

IDA Ireland

Clár na nÁbhar

Forbhreathnú an Chathaoirligh agus an POF	01
Staitisticí	06
Freagracht Shóisialta Chorparáideach	11
Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird	14
Ráitis Airgeadais	22
Líonra Domhanda Oifigí	42

IDA Ireland

Forbhreathnú an Chathaoirligh agus an POF

Forbhreathnú an Chathaoirligh agus an POF

2020 – bliain gan fasach
Cuireadh ár dTuarascáil Bhliantúil don bhliain seo le chéile tráth a raibh cúrsaí níos míshocra agus níos dothuartha ná riamh mar gheall ar an bpaindéim Covid-19 agus ar an ngéarchéim sláinte poiblí agus eacnamaíoch atá ann in Éirinn agus ar fud an domhain dá bharr. Tá an fhírinne lom maidir le scála ollmhór na tuairte Covid-19 in Éirinn agus inár bpríomh-mhargaí thar lear le feiceáil sna figiúirí a tháinig chun cinn, go háirithe iad siúd a bhaineann leis an margadh fostaíochta.

Leanamar ar aghaidh tacaíocht ghníomhach a thabhairt dár gcliantchuideachtaí le linn na géarchéime. Tá formhór phunann reatha GFT Éireann ag oibriú go fóill ó chian nó ar an láthair fad a chloítear le treoirlínte maidir le sláinte phoiblí. Dea-theist ar theacht aniar na gcuideachtaí Infheistíochta Dírí Eachtraigh (FDI) é seo, chomh maith le teacht aniar, solúbthacht agus inoiriúnaitheacht na hÉireann mar áit le gnó a dhéanamh inti.

Cé go bhfuil an stoc FDI ag cruthú go láidir go dtí seo, bhí tionchar tromchúiseach ag an ngéarchéim ar chuid de phunann GFT, go háirithe in earnáil na dtáirgí Uathghluaisneacha agus na dtáirgí Tomhaltais. Bhí tionchar ag na srianta riachtanacha a tugadh isteach le dul i ngleic le Covid-19 ar na hearnálacha sin agus, i gcásanna áirithe, cailleadh sciar den mhargadh dá mbarr, rud a chuireann saol fadtéarmach a ngnólachtaí i mbaol.

Bhí tionchar mór ag an ngéarchéim freisin ar shreabhadh isteach na hinfheistíochta. Cé go bhfuil sé ró-luath go fóill an tionchar deiridh a bheidh aici ar an toradh don bhliain seo agus don chéad bhliain eile, níl aon amhras ach go mbeidh tionchar diúltach le brath ar infheistíochtaí céaduaire agus ar jabchruthúchán.

Tá GFT Éireann tiomanta go daingean do pháirt a ghlacadh i dtéarnamh an gheilleagair in Éirinn. Bhí ról tábhachtach ag FDI sa téarnamh ón gcúlú eacnamaíochta 2008/2009, agus d'fhéadfadh sé an rud céanna a dhéanamh nuair a thosaíonn an geilleagar ag téarnamh i ndiaidh Covid-19.

Braithfidh fad agus doimhneacht an tionchair a bheidh ag Covid-19 ar ár gcumas scaipeadh an víris a choinneáil faoi smacht agus a rialú anseo, agus ar cad a tharlóidh i bpríomh-mhargaí foinse eile. Beidh earnáil na nEolaíochta Beatha fíorthábhachtach ó thaobh timpeallacht a chruthú ina ndéanfar sláinte an duine a chosaint agus ina mbeidh an geilleagar ábalta dul ar ais go dtí an staid ina raibh sé roimh seo.

Tá geilleagar na hÉireann suite go maith chun aghaidh a thabhairt ar an ngéarchéim. D'éirigh go han-mhaith le GFT Éireann in 2019, an bhliain deiridh de straitéis cúig bliana GFT Éireann – Infheistíocht Dhíreach Eachtrach a Bhuachan 2015-2019 – rud a léiríonn na figiúirí seo a leanas.

Cuireadh tús leis an mbliain 2020 agus straitéis nua don tréimhse 2020-2024 á forbairt. Bhí Bord agus foireann Ceannaireachta Feidhmiúcháin GFT i gceannas ar an bpróiseas forbartha agus bhí tacaíocht leanúnach acu ón Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta (DBEI), agus bhíothas i dteagmháil le páirtithe leasmhara ábhartha de réir mar is cuí.

Agus ár straitéis nua á hullmhú, ba é an tosaíocht a bhí againn ná infheistíocht mhór bhreise agus fás inbhuanaithe a bhaint amach, le béim leanúnach ar infheistíochtaí a bhuachan réigiúin ar fud na hÉireann. Thuigeamar, áfach, an iliomad dúshlán seachtrach a bhí ós ár gcomhair: éiginnteacht chúrsaí polaitíochta agus eacnamaíochta, lena n-áirítear an Breatimeacht agus an dearcadh cosantaíoch atá ag teacht chun cinn i measc na mbloc mór trádála, rud a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar chinntí infheistíochta sa todhchaí. Ar a bharr sin, tá tionchar na teicneolaíochta bunathraithigh ar an mbonn cliant atá againn faoi láthair. Ba é sin mar a bhí cúrsaí roimh Covid-19. Mar gheall ar an bpaindéim, tá géarchéim dhomhanda sláinte poiblí ann atá ina cúis le leibhéal cur isteach ar ghnó agus tionscal ar fud an domhain atá gan fasach. Bhuail Covid-19 Éire go luath i Márta agus tá timpeallacht gnó agus tionscail na tíre athraithe ó bhonn dá bharr, mar an gcéanna leis an Eoraip agus tíortha eile ar fud an domhain. Cuireadh isteach ar an slabhra soláthair agus tháinig laghdú ar an éileamh ar tháirgí agus seirbhísí ina dhiaidh sin. Ar deireadh, cailleadh líon suntasach post in Éirinn in earnálacha amhail an turasóireacht, fáilteachas agus miondíol. Ós rud é nach fios fós cá mhéad acu ar caillteanais shealadacha iad, ní féidir na figiúirí deiridh a ríomh ina n-iomláine. Cé go raibh dúshláin dháiríre ann d'oibríochtaí gnó, ar an dea-uair ní raibh tionchar chomh mór sin ag an víreas ar chliantchuideachtaí GFT Éireann agus d'éirigh le cuid mhór acu pleananna leanúnachais gnó a chur i bhfeidhm.

An Breatimeacht
Is príomhriosca gó fóill do gheilleagar na hÉireann é an Breatimeacht. Is mó atá earnálacha áirithe neamhchosanta ar an mBreatimeacht ná earnálacha eile, go háirithe iad siúd atá nasctha go dlúth le margadh na Ríochta Aontaithe, amhail tionscal an agraibhia. Tá an riosca níos ísle sna hearnálacha ina bhfuil na hilnáisiúntaigh láidir, ach i measc na n-ábhar imní ann tá úsáid an dhroichid talún amach anseo agus sreafaí sonraí idir an AE agus an RA. Leanfaidh GFT Éireann na rioscaí a mbaineann lenár gcliant a aithint agus a bhainistiú, fad a aithnítear aon deiseanna a d'fhéadfadh a theacht chun cinn maidir le hinfheistíocht mhóibíleach agus a ndéantar na deiseanna sin a thapú.

Cuireann an éigeanntacht atá ann fós maidir leis an mBreatimeacht leis na dúshláin atá roimh ghnólachtaí agus earnáil na tionsclaíochta agus iad ag téarnamh i ndiaidh Covid-19.

2019 – bliain eilie inar tharla fás láidir leanúnach
Lean FDI ag fás go láidir in 2019, an bhliain deiridh de straitéis cúig bliana GFT Éireann – Infheistíocht Dhíreach Eachtrach a Bhuachan 2015-2019. Cruthaíodh 9,218 post nua agus gnóthaíodh 250 tionscadal nua FDI.

B'infheisteoirí céaduaire iad leath de na hinfheistíochtaí a tharla. D'fhás infheistíochtaí réigiúnacha go láidir arís le linn na bliana. Gnóthaíodh 110 infheistíocht agus cruthaíodh 5,368 post breise. B'ionann fás fostaíochta in 2019 agus 6%, i gcomparáid le 2.4% go náisiúnta, agus is cliaint GFT Éireann ba chúis le 10.5% den

fhostaíocht náisiúnta. Bhí fás fostaíochta le feiceáil ar fud na réigiún agus na n-earnálacha ar fad. Chomh maith le fostaíocht dhíreach, cruthaíodh níos mó ná 8 bpost le haghaidh gach 10 bpost i gcuideachtaí FDI.

Mar gheall ar an bhfeidhmíocht láidir sin, agus anuas ar an rath a bhí orainn sna blianta roimhe sin ó thaobh na straitéise de, bhíomar ullmhaithe go maith chun aghaidh a thabhairt ar cheann de na blianta is deacra agus is dúshlánaí a bhí ann in Éirinn riamh, de bharr na paindéime Covid-19.

Teacht chun deiridh ár straitéis cúig bliana
Cheiliúradh GFT Éireann 70 bliain ar an bhfód in 2019 agus tháinig deireadh lenár straitéis 'Buachan' sa bhliain freisin. Baineadh na spriocanna go léir amach: gnóthaíodh 1,209 infheistíocht agus cruthaíodh 112,327 post sa tréimhse is fearr a bhí ag GFT Éireann go dtí seo. Bhí an fheidhmíocht ó thaobh FDI de níos fearr ná riamh freisin. Anois is ionann líon na ndaoine atá fostaithe go díreach in earnáil na n-ilnáisiúntach agus 245,096 - an leibhéal is airde riamh.

Sa straitéis ***Buachan***, dhírigh GFT Éireann ar mhéadú suntasach ar líon na n-infheistíochtaí a bhuaitear i réigiúin ar fud na hÉireann a bhaint amach. I dtaca leis sin, d'éirigh thar barr leis an straitéis. Tháinig méadú 50% ar na hinfheistíochtaí a gnóthaíodh thar shaolré na straitéise.

Cruthaíodh 54,868 post taobh amuigh de Bhaile Átha Cliath le cúig bliana anuas, agus cruthaíodh 33,118 post díreach breise (glan) sna pobail réigiúnacha faoi dheireadh na straitéise. Bhain gach réigiún amac na spriocanna a bhí leatha síos ag an straitéis - go dtiocfaidh méadú 30% ar infheistíocht - agus sháraigh trí réigiún - réigiúin an Iarthair Láir, an Oirthir Láir agus an Oirdheiscirt - 40% de na spriocanna sin. Mhéadaigh infheistíochtaí i réigiún na Teorann faoi thrí ó thús na straitéise.

Ag féachaint do thábhacht na turasóireachta agus an fháilteachais do réigiúin na hÉireann, tá tionchar suntasach imeartha ag Covid-19 orthu go dtí seo. Mar gheall ar an tionchar dúbailte a bheidh ag an mBreatimeacht, leanfaidh an chéad straitéis eile de chuid GFT Éireann d'infheistíocht a spreagadh sna réigiúin chun tacú lenár ndaoine agus lenár ngeilleagar.

Frank Ryan
Cathaoirleach

Martin Shanahan
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Forbhreathnú an Chathaoirligh agus an POF (ar lean)

An tairbhe a bhaineann le FDI
Baineann Éire go leor tairbhí as an Infheistíocht Dhíreach Eachtrach, lena n-áirítear lucht saothair sároilte a fhás agus a fhorbairt in earnálacha éagsúla, a bhfuil saineolas suntasach acu faoin tionscal agus taithí ar réimsí ar leith. Tá an spéis mhór agus an infheistíocht láidir i bhforbairt tionscadal T&F ag fás. Dá réir sin, tá Éire mar cheann de na príomhshuíomhanna ar domhan ó thaobh TF&N de. Tá leibhéal iontach comhoibrithe idir an tionscal, an saol acadúil, gníomhaireachtaí stáit agus na húdaráis rialála, agus baineann an Státchiste leas as infháltais chánach mhéadaithe.

Meastar go n-íocann cliantchuideachtaí GFT thart ar dhá thrian de cháin chorparáideach na hÉireann[1]. Cruthaíonn cliaint GFT Éireann poist ardluacha agus bíonn na meántuarastail os cionn an mheáin náisiúnta i gcónaí. De thoradh air sin, íocann cliaint GFT aon trian den mhéid iomlán cháin ioncaim, MSU agus ÁSPC fostóra a íocann cuideachtaí sa stát.

I measc na dtairbhí eacnamaíochta láidre atá ag fás de bharr infheistíocht Chuideachta Ilnáisiúnta (MNC) go díreach i ngeilleagar na hÉireann in 2018, bhí caiteachas ar ábhair agus ar sheirbhísí Éireannacha arbh fhiú €8.2bn é, caiteachas bliantúil párolla €13.3bn agus infheistíocht chaipitil €6.4bn in 2018, arb ionann é agus méadú 17% ar an bhfigiúr in 2017. Bhain formhór an chaiteachais sin leis na hEolaíochtaí Beatha agus leis an Teicneolaíocht, le caiteachas ar fhoirgnimh, innealra agus trealamh nua[2].

Is easpórtálaithe suntasacha ó Éirinn iad cuideachtaí eachtracha i gcónaí. Tháinig méadú 14% ar easpórtálacha cliant GFT ó €191.6bn in 2017 go dtí €218.7bn in 2018 – arb ionann é sin agus 68% de na heaspórtálacha náisiúnta.

Anuas ar an bhfostaíocht dhíreach agus an tairbhe ó aistriú scileanna, bhí tacaíocht á tabhairt ag FDI in Éirinn do 441,173 post ag deireadh 2019 - 245,096 ó fhostaíocht dhíreach agus 196,077 ó fhostaíocht indíreach. Tá ról ríthábhachtach ag cliantchuideachtaí GFT ó thaobh caiteachas gnó ar Thaighde & Forbairt (Taighde agus Forbairt le haghaidh Fiontar Gnó). Chaith siad €2.2bn ar T&F inmheánach in 2018, arb ionann é sin agus méadú 10%, agus caitheadh €1.4bn breise ar T&F seachfhoinsithe. Thug 18 gcuideachta FDI faoi T&F in Éirinn den chéad uair in 2019, agus tá sainordú T&F ag beagnach leath de chliaint GFT in Éirinn anois. Is ionann líon na mball foirne T&F agus 18,834 - méadú 11% ar an bhfigiúr in 2017.

Bhí go leor de na cuideachtaí arna a fhaigheann tacaíocht ó GFT ar liosta seirbhísí riachtanacha an Rialtais, liosta a cuireadh le chéile mar chuid dá fhreagairt chuimsitheach ar an bpaindéim, mar gheall ar nádúr a gcuid oibríochtaí. Dá bharr sin, bhí cuideachtaí domhanda in Éirinn in ann leanúint ar aghaidh lena bpríomhghníomhaíochtaí ó thaobh a n-oibríochtaí ar an láthair. É sin ráite, níl aon earnáil slán ó thionchar an víris agus ó na bearta a ghlac an Rialtas le dul i ngleic leis an víreas. Briseadh daoine as a bpost sa phunann go buan agus go sealadach.

Agus é seo á scríobh, tá an chuma ar an scéal go mbeidh earnálacha cosúil leis na hearnálacha Teicneolaíochta agus Seirbhísí Airgeadais ar na hearnálacha is seasmhaí ó thaobh na géarchéime. Imríodh tionchar diúltach ar roinnt cuideachtaí Teicneolaíochta Leighis agus Cógaisíochta, ach tháinig méadú mór ar éileamh ar tháirgí agus seirbhísí cuid eile acu, ar féidir lena dtáirgí agus seirbhísí cúnamh a thabhairt sa troid i gcoinne Covid-19. Imríodh tionchar an-mhór ar an earnáil inneachtóireachta agus an earnáil seirbhísí gnó freisin. Ar an iomlán, áfach, tá seasmhacht agus solúbthacht den scoth léirithe ag FDI atá ann cheana i gcomparáid le hearnálacha eile den gheilleagar.

Tá GFT ag súil leis go mbeidh tionchar suntasach ag an bpaindéim Domhanda ar shreabhadh na hinfheistíochta nua in 2020 agus 2021. De réir réamh-mheastachán UNCTAD, tiocfaidh laghdú 30-40% ar FDI Domhanda idir 2020 agus 2021. Braithfidh an tionchar a bheidh ag laghdú den chineál sin ar Éirinn ar go leor rudaí: conas a éiróidh linn an víreas a choinneáil faoi smacht in Éirinn; iompraíocht an víris inár bpríomh-mhargaí foinse; an fad a mhaireann an phaindéim; a tionchar ar an ngnó domhanda agus iomaíochas na hÉireann ag deireadh na tréimhse seo.

Dhírigh GFT Éireann ar oibriú i gcomhar leis na 1500+ clianchuideachta atá againn. D'oibríomar chun an leibhéal is mó tacaíochta arbh fhéidir linn a thabhairt a chur ar fáil dóibh i rith na paindéime agus leanaimid ar aghaidh ag oibriú go dlúth leo chun iad a choinneáil, a athrú ó bhonn agus a ullmhú le leas a bhaint as fás amach anseo. Mar gheall ar na srianta diana ar thaisteal, ní raibh GFT ábalta infheisteoirí a thabhairt go hÉirinn chun buanna na tíre a thaispeáint dóibh. Chun go mbeimid ábalta Éire a chur faoi bhráid infheisteoirí féideartha idir an dá linn, d'fhorbraíomar ardán digiteach feabhsaithe chun go mbeidh siad in ann cuairt ó chian a thabhairt ar an tír. Tá gníomhaíochtaí infheisteora tar éis moilliú go mór, áfach, agus cuideachtaí ag dul i ngleic le tionchar Covid-19 ar a ngnólachtaí agus athbhreithniú á dhéanamh acu ar a bpleananna fáis.

De réir mar atá an domhan ag téarnamh ón bpaindéim agus mar a thosaíonn an gnó arís, oibreoidh GFT leis an Rialtas agus le páirtithe leasmhara eile chun plean téarnaimh a fhorbairt. Déanfaimid ár gcéad stratéis eile don bhiain 2021 agus ina dhiaidh sin a athmhúnlú chun go mbeidh sí ag freagairt do chúrsaí reatha agus cuirfimid tús leis an bpróiseas chun ár mbonn FDI a atógáil. Agus an méid sin á dhéanamh againn, ar bhealach inbhuanaithe cuimsitheach atá neamhdhíobhálach don chomhshaol, oibreoimid chun leas a bhaint as athruithe domhanda ar mhúnlaí gnó agus ar theicneolaíochtaí bunathraitheacha atá ag teacht chun cinn, amhail an t-uathoibriú, an intleacht shaorga agus an mheaisínfhoghlaim, athruithe a mbeidh tionchar suntasach acu thar réimse earnálacha tionscail. Bunaithe ar cad a tharla sna cuideachtaí le linn na paindéime, tá sé soiléir gur dócha go mbeidh an méadú ar an gcianobair nó ar obair fhíorúil mar cheann de na treochtaí sin. Tá deis ag Éire leas a bhaint as na hathruithe domhanda sin ar mhúnlaí gnó agus ar teicneolaíochtaí bunathraitheacha atá ag teacht chun cinn ach an chéad ghlúin eile de theicneolaíochtaí agus gníomhaíochtaí gnó a mhealladh ó chliaint nua agus reatha. Tá sé cruthaithe gur féidir le hÉire teacht chuici féin go láidir i ndiaidh tuairteanna geilleagracha. Creidimid go bhfuil FDI suite go maith le ról tábhachtach a imirt sa phróiseas téarnaimh in Éirinn, faoi mar a rinne sí sa chúlú eacnamaíochta a tharla roimhe seo. Is léir anois go bhfuil fad saoil agus tiomantas ag baint le FDI - tá leath dár gcuideachtaí

ilnáisiúnta bunaithe in Éirinn le 10 mbliana ar a laghad agus tá trian díobh anseo le 20 bliain nó níos mó. Mar gheall ar FDI, tá Éire leabaithe go domhain i slabhraí soláthair domhanda.

Ag breathnú chun cinn
Tá sé ró-luath go fóill an tionchar a imreofar ar infheistíochtaí agus poist in 2020/2021 a thuar. Beidh tacaíocht dhírithe ón Rialtas ag teastáil i réimse na hinfheistíochta caipitiúla agus beidh tacaíocht ó mhargaíocht idirnáisiúnta GFT ag teastáil freisin.

Beidh leibhéal níos airde iomaíochta ann do FDI sa tréimhse atá le teacht. Mar sin, tá sé thar a bheith tábhachtach go leanfar ar aghaidh d'infheistíocht a dhéanamh i sócmhainní táirgiúla a chuireann feabhas ar ár n-iomaíochas. Is sa chomhthéacs sin a thacódh GFT leis an anailís a rinne an Chomhairle Náisiúnta Iomaíochais le déanaí, anailís a tharraing aird ar an riachtanas atá ann d'Éirinn béim a leagan ar chumas digiteach na táirgiúlachta agus ar scileanna agus oiliúint. Beidh mar phríomhthosaíocht ag gach earnáil den gheilleagar infheistíocht spriocdhírithe a dhéanamh i scileanna agus oiliúint, an earnáil FDI san áireamh, sna blianta atá le teacht i bhfianaise na dífhostaíochta ard a bheidh ann, de réir cosúlachta, de bharr na paindéime.

De réir mar a thosaíonn na chéad chéimeanna den téarnamh domhanda, tá a lán éiginnteachta fós ann. Tá tíortha in amhras fós faoin dóchúlacht go dtiocfaidh an dara babhta den víreas chun cinn. Tá an costas agus an tionchar ar an ngeilleagar domhanda á ríomh go fóill. Beidh tionchar suntasach diúltach ag an tuairt gheilleagrach ar fhás in Éirinn agus ar fud an domhain in 2020. Cé go bhfuiltear ag súil leis go mbeidh téarnamh láidir ann in 2021, tá éiginnteacht shuntasach ann faoi sin. Tá srianta taistil agus srianta eile fós i bhfeidhm, rud a laghdaíonn an ghníomhaíocht i roinnt réimsí/earnálacha.

Bhí an-ádh ar GFT Éireann, tar éis dó leibhéil FDI gan fasach a bhuachan le cúig bliana anuas, go raibh sé suite go maith ag tús 2020. Tá an tairiscint luachmhar atá ag Éire fós slán in ainneoin go leor éiginnteachtaí. Táimid láidir agus is féidir linn cinnteacht a chur ar fáil ós rud é gur ball tiomanta den AE muid, go bhfuil lucht oibre cumasach againn, go bhfuil cultúr nuálaíochta agus fiontraíochta anseo, chomh maith le timpeallacht iomaíoch atá fabhrach don ghnó agus córas rialála atá láidir. Is muid an seachtú tír is iomaíche ar domhan agus an dara tír is iomaíche i limistéar an euro. Táimid ag croílár na hEorpa, an mhargaidh aonair agus an limistéir euro.

Athdheimhníonn GFT Éireann a tiomantas d'fhás geilleagrach agus rath gach réigiún in Éirinn. Beidh GFT Éireann ina hardán do na deiseanna agus tairbhí suntasacha atá ar fáil do chuideachtaí a lonnaíonn sna réigiúin sin.

Is í Baile Átha Cliath an chathair is mó atá ar scála idirnáisiúnta sa tír agus is áit tharraingteach í d'infheisteoirí. Chun go mbeidh Éire in ann FDI a bhuachan, tá príomhchathair agus réigiúin láidre ag teastáil ó Éirinn.

Is iad cliaint GFT an uirlis margaíochta is cumhachtaí atá againn agus is mian linn aitheantas a thabhairt do na cuideachtaí a chuir muinín in Éirinn agus aitheantas a thabhairt chomh maith don líon mór cuideachtaí ilnáisiúnta agus Éireannacha a chuir a gcuid ama ar fáil go fial le bualadh le hinfheisteoirí féideartha eile a thug cuairt ar Éirinn in 2019. Ba mhaith linn chomh maith gach rath a ghuí orthu ag an am crua seo agus iad ag cur tús lena n-oibríochtaí arís i ndiaidh Covid-19. Tugaimid aitheantas freisin don líon mór cuideachtaí a thacaigh le hiarracht na hÉireann i gcoinne an víris le cúpla mí anuas.

Comhpháirtíocht
Tá sé chomh tábhachtach céanna aitheantas a thabhairt dár bhfoireann i GFT Éireann a dhéanann a ndícheall gach lá chun na poist sin a ghnóthú – tá obair chrua curtha isteach acu sa bhaile in Éirinn agus ar fud an domhain chun na torthaí sin a bhaint amach. Is é a gcuid oibre agus a ndúthracht atá taobh thiar dár bhfeidhmíocht agus ba mhaith liom aitheantas a thabhairt dá bpaisean, saineolaíocht agus seasmhacht anseo. Ní raibh sé sin chomh soiléir riamh is a bhí le linn na paindéime, tráth a raibh GFT Éireann ag oibriú mar is gnách ó chian. D'oibrigh ár bhfoireann go díograiseach agus go diongbháilte chun tacú le cliantchuideachtaí i rith an ama agus chun cúnamh a thabhairt d'Fheidhmeannas na Seirbhíse Sláinte (FSS) ina gcuid iarrachtaí le soláthairtí ríthábhachtacha táirgí criticiúla d'oibrithe sláinte ar an líne thosaigh agus d'othair a fhoinsiú agus ár n-ionaid réadmhaoine a chur ar fáil dóibh lena n-úsáid. Míle buíochas libh go léir.

Faigheann GFT Éireann tacaíocht ar bhonn leanúnach ón Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta agus ó go leor Ranna agus Gníomhaireachtaí Rialtais eile. Oibrímid go dlúth i gcomhar le go leor comhlachtaí poiblí agus príobháideacha eile agus muid ar thóir infheistíochta d'Éirinn. Ba mhaith linn buíochas a ghabháil leo siúd a thacaíonn linn gach lá agus táimid ag súil le leanúint ar aghaidh lenár n-iarrachtaí chun fás agus forbairt an tionscail in Éirinn a chur chun cinn.

Frank Ryan
Cathaoirleach

Martin Shanahan
An Príomhfheidhmeannach

[1] Ríomhanna GFT bunaithe ar anailís na gCoimisinéirí Ioncaim ar thuairisceáin fhostóirí ilnáisiúnta faoi úinéireacht eachtrach do 2016 i dtaca le cáin ioncaim, MSU agus ÁSPC fostóra, trádáil mhiondíola agus mhórdhíola as an áireamh. Féach Tuarascáil: https://revenue.ie/en/corporate/documents/research/ct-analysis-2018.pdf 3 Tá ríomhanna GFT bunaithe ar Shuirbhé Gnó Bliantúil ar Thionchar Eacnamaíoch 2017 4 POS maidir le Tuilleamh agus Costas Saothair Bliantúla 2017

[2] Tugann an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta faoin Suirbhé Bliantúil Gnó ar Thionchar Eacnamaíoch (2017) gach bliain. Ós rud é nach gcuirtear a lán cuntais ghnó le chéile de réir na bliana féilire, déantar an suirbhé sa bhliain i ndiaidh bhliain na gcuntas.

Staitisticí

Staitisticí

Táscairí GFT Éireann

Táscaire	Luach 2019
Líon Iomlán Infheistíochtaí Faofa	250
Líon na dTionscadal Láithreáin Úrnua	125
Líon na dTionscadal Leathnaithe	88
Líon na dTionscadal Taighde, Forbartha agus Nuálaíochta	37
Infheistíocht i dTionscadail Taighde, Forbartha agus Nuálaíochta	€1.3bn
% na hInfheistíochtaí atá Lonnaithe Lasmuigh de Bhaile Átha Cliath	44%
% na Jabanna a Faomhadh Lasmuigh de Bhaile Átha Cliath	41%
% de Phoist a Faomhadh a bhfuil Tuarastail níos airde ná €35,000 ag baint leo	87%
Meántuarastal sna hInfheistíochtaí	€59,384
Caiteachas iomlán intí ar Thaighde agus Forbairt *	€2.2bn

Nóta * Baineann na sonraí caiteachas intí ar Thaighde agus Forbairt le 2018.

Tír Thionscnaimh na gCuideachtaí a Thug GFT Éireann Tacaíocht Dóibh 2019

Tír Thionscnaimh	Líon Cuideachtaí	Fostaíocht Iomlán
Na Stáit Aontaithe	847	174,474
An Ghearmáin	95	14,690
An Ríocht Aontaithe	136	8,281
An Fhrainc	67	7,975
An Chuid Eile den Eoraip	192	20,689
An Chuid Eile den Domhan	212	18,987
Iomlán	**1,549**	**245,096**

Foinse: Suirbhé Bliantúil Fostaíochta na Roinne Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta 2019.
Nóta: Fostaithe lánaimseartha agus páirtaimseartha san áireamh.

Fostaíocht i gCuideachtaí a dTacaíonn GFT leo

	2019
Poist Bhreise	**21,844**

Foinse: GFT Éireann 2019

Fostaíocht i gCuideachtaí a dTacaíonn GFT leo

	2018	2019
Fostaíocht Iomlán	231,229	245,096
Lánaimseartha	210,805	223,973
Eile	20,424	21,123
Glanathrú ar fhostaíocht iomlán	15,723	13,867
% athrú ar fhostaíocht	**7%**	**6%**

Foinse: Suirbhé Bliantúil Fostaíochta na Roinne Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta 2019, sonraí amshraitheanna.

Nóta: Áirítear ar an bhFostaíocht Eile fostaithe páirtaimseartha agus fostaithe ar chonarthaí gearrthéarmacha.

Fostaíocht Iomlán de réir Réigiúin i gComhlachtaí a Thug GFT Éireann Tacaíocht Dóibh

Réigiún GFT	2015	2016	2017	2018	2019	% Athrú 2018/2019
Teorainn	10,608	11,246	11,703	12,074	12,891	7%
Baile Átha Cliath agus an tOirthear Láir	90,240	97,234	103,048	111,173	119,901	8%
Iarthar Láir	15,413	16,925	17,975	18,978	20,111	6%
Lár Tíre	4,682	4,788	5,044	5,714	6,209	9%
Oirdheisceart	12,721	13,541	14,545	15,559	15,837	2%
Iardheisceart	35,033	37,478	39,037	41,494	42,847	3%
Iarthar	20,539	22,271	24,154	26,237	27,300	4%
Iomlán	**189,236**	**203,483**	**215,506**	**231,229**	**245,096**	**6%**

Foinse: Suirbhé Bliantúil Fostaíochta na Roinne Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta 2019.

Nóta: Áirítear ann fostaithe páirtaimseartha, sealadacha agus fostaithe ar chonarthaí gearrthéarmacha.

Mar gheall ar athruithe faoin Acht Rialtais Áitiúil, 2014, rinneadh leasú ar Réigiúin NUTS 2 agus NUTS 3 na hÉireann sna staitisticí náisiúnta. Forbraíodh Straitéis Bhuachan GFT Éireann 2015 – 2019 roimh an leasú sin. Mar sin, sa tábla thuas, fanann Lú i réigiún na Teorann agus Tiobraid Árann Theas san Oirdheisceart. https://www.cso.ie/en/methods/revnuts23/. Ó 2020 ar aghaidh, tuairisceoidh GFT a figiúirí bunaithe ar mhiondealú réigiúnach leasaithe NUTS 2 agus 3.

Fostaíocht iomlán de réir earnála sna Cuideachtaí a dtacaíonn GFT Éireann leo

Earnáil	2015	2016	2017	2018	2019	% athrú 2018/2019
Táirgí Cógaisíochta & Bia	25,391	27,078	28,288	30,198	32,173	7%
Ríomhairí, Leictreonaic & Trealamh Optúil	22,896	22,704	22,309	21,960	21,449	-2%
Gléasra agus Soláthairtí Leighis/Fiaclóireachta	27,398	29,474	31,470	33,840	36,076	7%
Seirbhísí Airgeadais	23,119	24,961	27,023	27,241	28,731	5%
Seirbhísí Idirnáisiúnta	73,870	82,242	88,649	98,684	107,248	9%
Déantúsaíocht Eile	16,562	17,024	17,767	19,306	19,419	1%
Iomlán	**189,236**	**203,483**	**215,506**	**231,229**	**245,096**	**6%**

Foinse: Suirbhé Bliantúil Fostaíochta RGFN 2019.

Tionchar Eacnamaíoch na hInfheistíochta Dírí Eachtraí

Measann an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta go gcruthaítear 8 bpost eile sa gheilleagar ginearálta mar thoradh ar gach 10 bpost a chruthaítear go díreach mar gheall ar an Infheistíocht Dhíreach Eachtrach (FDI). Freagraíonn sé sin do 441,173 post ar thacaigh FDI leo ag deireadh na bliana 2019.

Bíonn tionchar dearfach ag sochair thánaisteacha eacnamaíocha ar an tionscal tógála, ar an earnáil mhiondíola agus ar an tionscal fáilteachais.

Cuimsíonn torthaí an tsuirbhé ABSEI (Suirbhé Bliantúil Gnó ar Thionchar Eacnamaíoch) le haghaidh 2018 (na sonraí is déanaí atá ar fáil) sonraí maidir le hOnnmhairí, Caiteachas Gheilleagar na hÉireann, Taighde agus Forbairt intí agus infheistíocht chaipitiúil:

- Tháinig méadú **14.1% go dtí €218.6bn** ar onnmhairí chliaint GFT in 2018.
- Tháinig méadú **11.5% go dtí €21.5bn** ar an gcaiteachas i ngeilleagar na hÉireann in 2018.
  Cuimsíonn sé sin caiteachas párolla **(€13.3bn)**, seirbhísí Éireannacha **(€5.6bn)**, agus ábhair Éireannacha **(€2.6bn)**.
- Tháinig méadú **9.8% go dtí €2.2bn** ar an infheistíocht intí ar Thaighde agus Forbairt in 2018.
- D'infheistigh cliaint GFT **€6.3bn** i dtionscadail chaipitiúla in 2018.

Costas GFT Éireann in aghaidh an Phoist Choimeádta ag Buanphraghsanna 2019

	2006-2012	2007-2013	2008-2014	2009-2015	2010-2016	2011-2017	2012-2018	2013-2019
Poist Lánaimseartha Choimeádta*	42,658	44,752	49,452	56,973	69,611	77,099	94,880	104,690
Costas in aghaidh Post Coimeádta**	13,092	12,830	12,771	10,616	9,181	8,057	6,583	6,049

Foinse: Suirbhé Bliantúil Fostaíochta na Roinne Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta 2019

Nóta: Déantar an costas in aghaidh an phoist choimeádta a ríomh trí chaiteachas deontais GFT Éireann do gach gnólacht i dtréimhse an ríomha a chur san áireamh.

Ní dhéantar ach poist a cruthaíodh agus a cothaíodh le linn agus suas go dtí deireadh gach tréimhse seacht mbliana a chur do shochar sna ríomhanna.

*PLA = Post Lánaimseartha.

*CGPM = An Costas ar Gach Post Marthanach

Freagracht Shóisialta Chorparáideach

Freagracht Shóisialta Chorparáideach

Ní féidir tionchar sóisialta FDI a thomhas go díreach mar a thomaistear an tionchar geilleagrach. Bíonn beagnach 9 as 10 gcliantchuideachta GFT i mbun gníomhaíochtaí freagrachta sóisialta corparáidí (FSC). Is iad na príomhréimsí a dhíríonn siad orthu ná tiomsú airgid, forbairt san ionad oibre, obair dheonach, an éagsúlacht agus an ionchuimsiú agus an inbhuanaitheacht comhshaoil. Le linn na paindéime Covid-19, chuir roinnt cliantchuideachtaí GFT a dtáirgí agus seirbhísí ar fáil chun tacú le freagairt na hÉireann don ghéarchéim.

Mar cheannairí domhanda ó thaobh FSR de, tá go leor cliaint GFT ag ailíniú a ngníomhaíochtaí le Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe (SDGanna) na Náisiún Aontaithe. Is í aidhm na spriocanna aghaidh a thabhairt ar na dúshláin is mó eacnamaíochta, sóisialta agus comhshaoil atá roimh an domhan. Léirigh taighde a d'fhoilsigh an Eagraíocht um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta (ECFE) in 2019 an bealach gur féidir le tionchar FDI thar gach gné inbhuanaitheachta dul chun cinn a dhéanamh maidir leis na SDGanna a bhaint amach faoi 2030.

Tá tionscnaimh inmheánacha FSC GFT ag teacht leis na SDGanna ag an leibhéal idirnáisiúnta, agus le Plean Náisiúnta an Rialtais um FSC 2017-2020 ag an leibhéal náisiúnta. Cuireann na tionscnaimh sin, thar na colúin FSC a bhaineann leis an láthair oibre, an pobal agus an comhshaol, le bunluachanna GFT, agus daingníonn siad ár mbunluachanna: paisean d'fheidhmíocht agus gnóthachtáil, seirbhís phoiblí, gairmiúlacht agus daoine. Tá ról acu chomh maith i rath leanúnach na hÉireann ó thaobh FDI a fháil, mar cuidíonn siad le hÉire na daoine is fearr a mhealladh agus a choinneáil, agus cinntíonn siad gur eagraíocht nua-aimseartha í GFT a léiríonn an dea-chleachtas a bhfuil go leor dár gcuideachtaí cliaint ina eiseamláir de.

Tá GFT ina ball agus ina rannpháirtí gníomhach d'Fhóram Páirtithe Leasmhara FSC na Roinne Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta. Cruinníonn an Fóram le chéile comhghleacaithe ó gach cuid den chóras an Rialtais, den saol acadúil, den tsochaí shibhialta agus den earnáil phríobháideach, lena n-áirítear roinnt cliant GFT, chun tacú leis an bPlean Náisiúnta FSC a chur i bhfeidhm.

An Láthair Oibre
Is é an tsócmhainn is tábhachtaí atá againn ná ár ndaoine agus, i ngeilleagar domhanda atá ag athrú an t-am ar fad, leanaimid dár ndícheall a dhéanamh chun tacú le foireann GFT ina bhforbairt ghairme trí Chórais Bhainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta, Cláir Cúnaimh Táillí Teagaisc agus Cláir Oiliúna do Ghrúpaí a chur i bhfeidhm.

Tá sé riachtanach, de bharr nádúr domhanda ghníomhaíochtaí GFT, go léireoimid éagsúlacht shochaí na hÉireann agus an saol níos leithne ina mbíonn ár bhfoireann ag obair ann, agus go gcothóimid timpeallacht ionchuimsithe inar féidir lená bhfoireann forbairt agus dul chun cinn a dhéanamh go rathúil. Faoinár bPlean Gníomhartha ar son na hÉagsúlachta agus an Chuimsithe, tá roinnt bearta tógtha ag GFT, lenar áiríodh dul isteach sa Chlub 30%, sa líonra gairmiúil OUTstanding, páirt a ghlacadh i bhFóram Éagsúlachta Chónaidhm Ghnólachtaí agus Fhostóirí na hÉireann (IBEC), agus sa Tionscnamh Open Doors. Chuir Foireann Acmhainní Daonna GFT Éagsúlacht agus Ionchuimsiú sa chlár ionduchtúcháin do gach fostóir nua, agus bíonn ceisteanna a dhíríonn ar Éagsúlacht agus Ionchuimsiú sa suirbhé bliantúil ar fhostaithe. I measc na mbeartas nua, tá beartais a bhaineann le hobair ón mbaile, róil a d'fhéadfaí a chomhlíonadh in áiteanna éagsúla agus leibhéil níos airde oibrithe fleisc-ama. Dearadh na nithe seo go léir chun solúbthacht agus cothromaíocht níos fearr oibre is saoil a chur ar fáil d'fhoireann GFT.

D'eagraigh GFT roinnt imeachtaí dírithe ar Éagsúlacht agus Ionchuimsiú in 2019, lenar áiríodh imeachtaí chun Lá Idirnáisiúnta na mBan i Márta, cothrom lae an reifrinn faoin gcomhionannas pósta, Lá Idirnáisiúnta na bhFear i Samhain agus Lá Idirnáisiúnta na nDaoine faoi Mhíchumas i Nollaig a cheiliúradh. Rinneadh taifead de na himeachtaí agus rinneadh sruthaíodh beo iad do chomhghleacaithe thar lear. Faoin gClár Cúnaimh d'Fhostaithe (CCF), reáchtáil GFT imeachtaí eolais agus d'fhorbair sí podchraoltaí in 2019 freisin maidir le cothromaíocht oibre is saoil, airgeadas pearsanta agus coigilteas, machnamhacht mar thacaíocht do theacht aniar agus don fholláine, tuismitheoireacht dhearfach, agus cúram a thabhairt don chúramóir.

Freagracht Shóisialta Chorparáideach (ar lean)

Pobal
Lasmuigh den láthair oibre, leanann foireann GFT de bheith i gceannas ar rannpháirtíocht na heagraíochta leis an bpobal trí na gníomhaíochtaí tiomsaithe airgid agus ardaithe feasachta a dhéanann an Coiste FSC do charthanachtaí atá roghnaithe ag foireann GFT. Ba é Pieta House Comhpháirtí Carthanachta GFT in 2018/19. Cuireann siad comhairleoireacht saor in aisce ar fáil dóibh siúd atá ag smaoineamh faoi fhéinmharú, dóibh siúd atá ag déanamh díobhála dóibh féin agus dóibh siúd a d'fhág an féinmharú faoi bhrón iad. I Meitheamh 2019, roghnaíodh Laura Lynn mar Chomhpháirtí Carthanachta GFT do 2019/20. Ospís Leanaí na hÉireann is ea Laura Lynn agus cuireann sé seirbhísí ar fáil do leanaí a bhfuil riachtanais cúraim mhaolaithigh, riachtanais chúraim chasta agus míchumais chasta acu, agus dá dteaghlaigh.

Comhshaol
Aithníonn an GFT an gá atá ann lenár ngníomhaíochtaí a chur i gcrích go hinbhuanaithe. Tá sprioc socruithe don earnáil phoiblí faoin bPlean Náisiúnta Gníomhaíochta um Éifeachtúlacht Fuinnimh (NEEAP) lena n-éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú 33% faoi 2020. Tá GFT ar an mbealach ceart chun an sprioc seo a bhaint amach, agus de réir na bhfigiúirí in 2018, tá coigiltis fuinnimh 53.6% bainte amach in oifigí agus páirceanna gnó na Gníomhaireachta ó socraíodh an leibhéal bonnlíne*.

Ar teacht lenár bplean inbhuanaitheachta, sholáthair GFT ardteicneolaíocht agus foirgnimh oifige a bhfuil an creidiúnú Ceannaireacht i bhFuinneamh agus Dearadh Comhshaoil (LEED) acu agus chuir GFT réitigh soilsithe atá tíosach ar fhuinneamh i bhfeidhm ar bhonn céimneach inár réamhaoin. I Meán Fómhair 2019, chríochnaigh GFT an t-aistriú chuig Ceanncheathrú Domhanda nua i mBaile Átha Cliath. Foirgneamh den chineál is úire atá tíosach ar fhuinneamh agus neamhdhíobhálach don chomhshaol is ea Three Park Place. Tá creidiúnú LEED Platinum agus rátáil fuinnimh foirgnimh A3 aige.

*Tá na sonraí a chuireann GFT isteach ar bhonn bliantúil faoi réir dheimhnithe ar bhonn leanúnach suas go dtí spriocdháta 2020.

Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird

Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird

Rialachas
Is gníomhaireacht reachtúil uathrialach í GFT Éireann a bunaíodh faoi na hAchtanna um Fhorbairt Tionscail 1986 - 2019. Feidhmíonn an Ghníomhaireacht i gcomhréir le forálacha na nAchtanna agus faoi choimirce an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta, a bhfuil sé de chumhacht aige nó aici cistí a sholáthar chun a chuid oibleagáidí a chur i gcrích agus treoracha ginearálta beartais a eisiúint/eolas a lorg faoi ghníomhaíochtaí na Gníomhaireachta.

Cé gurb iad na hAchtanna um Fhorbairt Tionscail an phríomhfhoinse rialachais chorparáide do GFT Éireann, tá dualgas ar an nGníomhaireacht freisin cloí le raon riachtanas reachtúil (Náisiúnta agus AE) agus d'aon riachtanas riaracháin eile. Dearbhaíonn GFT Éireann go bhfuil a cuid oibleagáidí comhlíonta aige maidir leis na riachtanais seo ar fad. Tá na nósanna imeachta seo a leanas i bhfeidhm aige d'fhonn a chinntiú go bhfuil sé ag comhlíonadh sainriachtanas:

1. Riachtanais Ghinearálta Riaracháin agus Bheartais
Oibríonn GFT Éireann ag leibhéal náisiúnta i gcomhar le hoifigigh na Roinne Gnó, Fiontair agus Nuálaíochta agus le hoifigigh ó Ranna Rialtais agus Gníomhaireachtaí Stáit eile, chun a cuid cuspóirí a chur chun cinn agus le cinntiú go bhfuiltear ag cloí le riachtanais reachtúla, riaracháin agus Aireachta/Rialtais. Oibríonn an Ghníomhaireacht ag leibhéal áitiúil le hÚdaráis Áitiúla, Forais Oideachais, Gníomhaireachtaí Stáit eile agus le réimse leathan Eagraíochtaí Áitiúla/Ionadaithe Poiblí chun an timpeallacht áitiúil a fhorbairt a bhfuil gá leis chun infheistíocht nua a mhealladh.

Ghlac an Coimisiún Eorpach leis na Treoirlínte um Chúnamh Réigiúnach agus le Rialachán Blocdhíolúine Ginearálta don tréimhse 2014-2020, agus dá bharr sin is féidir scéimeanna cúnaimh réigiúnaigh a oibriú gan cead a lorg ón gCoimisiún Eorpach roimh ré. D'fhonn cloí leis na riachtanais a eascraíonn ó na Treoirlínte um Chúnamh Réigiúnach agus óna Rialacháin Blocdhíolúine, rinneadh Rialacháin Riaracháin nua maidir le scéimeanna cúnaimh réigiúnaí don Fhorbairt Tionscail don tréimhse a dhréachtú freisin. Cuireann GFT Éireann deontais taighde agus forbartha agus deontais oiliúna ar fáil chomh maith, i gcomhréir le Rialacháin Bhlocdhíolúine Ghinearálta 2014.

2. Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016)

Ráiteas Cloí
Tá glactha ag an mBord leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016) agus tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm aige chun a chinntiú go gcloífear leis an gCód. Chloígh GFT Éireann leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialúd le haghaidh 2019, faoi réir tharscaoileadh ón Roinn Gnó, Fiontair agus Nuálaíochta maidir le riachtanas i gciorclán 2014, mar atá luaite sa Ráiteas faoin Rialú Inmheánach.

Alt 2.6: Arna gcomhlíonadh ag Cathaoirleach an Bhoird i litir ar leithligh curtha chuig an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta.

Alt 1.8 agus alt 7.5 (ii): Tá córas éifeachtach um rialú inmheánach airgeadais á chothú agus á fheidhmiú ag an nGníomhaireacht (Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais, leathanach 25).

Alt 9: Tá beartas an Rialtais um pá na bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus na bhfostaithe i gcomhlachtaí Stáit á chomhlíonadh (Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird 2019, leathanaigh 14-21 agus na Nótaí a gabhann leis na Ráitis Airgeadais leathanaigh 30-41).

Alt 1.15 agus alt 1.17: Rinne an Bord straitéis cúig bliana GFT "Infheistíocht Dhíreach Eachtrach a Bhuachan 2015-2019" a fhaomhadh. Lena chois sin, tá an Bord tar éis próisis a bhunú d'fhonn pleanáil chorparáideach fhónta a chinntiú, srl., de réir mar a éilítear san Alt seo (Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird 2019, leathanaigh 14-21 agus Ráiteas ar Rialú Inmheánach, leathanach 25).

Alt 9: Léiríonn nósanna imeachta taistil GFT Éireann riachtanais beartas taistil an Rialtais agus táthar ag cloí leis na nósanna imeachta sin.

Alt 8.47: Deimhníonn Cathaoirleach an Bhoird, sa litir ar leithligh a cuireadh chuig an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta, go bhfuil GFT Éireann tar éis a cuid oibleagáidí de réir an dlí cánach a chomhlíonadh.

Tá na scéimeanna agus na cláir arna riar ag GFT Éireann i gcomhréir leis an reachtaíocht a rialaíonn feidhmiú na Gníomhaireachta agus tá córais bhainistíochta riosca ábhartha i bhfeidhm.

3. Ráiteas Cleachtais Sp-It/1/04 na gCoimisinéirí Ioncaim ar Chóireáil Cánach Luach Saothair do Chomhaltaí na gCoistí agus na mBord Stáit agus Stát-Urraithe
Cloíonn GFT Éireann leis an Ráiteas Cleachtais seo go hiomlán.

4. Treoirlínte maidir le Luacháil agus Bainistiú Tograí Caiteachas Caipitil
Tá nósanna imeachta láidre bunaithe le fada ag GFT Éireann i ndáil le Luacháil agus Bainistiú na dtionscadal Infheistíochta Capitiúla a eascraíonn ó chláir na nDeontas Caipitiúl nó Maoine. Tá na prionsabail atá sonraithe sna Treoirlínte do Luacháil agus Bainistiú na dTograí Infheistíochta Caipitiúla a gcomhlíonadh ag na nósanna imeachta seo.

5. Na hAchtanna um Chomhionannas Fostaíochta, 1998 go 2015
Tá an comhionannas mar thosaíocht bhunaidh ag GFT. Tá clár oibre forásach comhionannais agus éagsúlachta ag an eagraíocht agus tá tionscnaimh nua á bhforbairt ar bhonn leanúnach. Tá meas ag GFT Éireann ar an éagsúlacht agus déanann sí gach iarracht feidhmiú mar fhostóir comhionannais a spreagann ionchur an duine aonair agus a léiríonn meas ar dhifríochtaí. Chuige seo, tá sí tiomanta do chinntiú nach bhfaighidh aon chomhalta foirne de chuid GFT Éireann, ná iarrthóir ar fhostaíocht in GFT Éireann, cóir is lú fabhar ná duine ar bith eile ar fhorais gnéis, stádas pósta, stádas teaghlaigh, gnéaschlaonta, creidimh, aoise, míchumais, cine, nó toisc gur den lucht siúil iad nó ar aon fhorais eile nach mbaineann le dea-chleachtas fostaíochta. Baineann sé seo le hearcaíocht, coinníollacha oibre agus deiseanna forbartha.

Tá GFT tiomanta do thimpeallacht chothromaithe oibre/saoil a chothú agus a fhorbairt don fhoireann trí chéile.

Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird (ar lean)

6. An tAcht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005
Leanann GFT Éireann le bearta oiriúnacha a ghlacadh de láimh chun sábháilteacht, sláinte agus leas gach fostaí agus cuairteora laistigh dá hoifigí a chosaint agus ar mhaithe le forálacha an Achta seo a chomhlíonadh. Baineann sé seo freisin leis na hAchtanna Sláinte Poiblí (Tobac) 2002 agus 2004.

7. An tAcht um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit), 1988
Tá struchtúir chomhairleacha ag feidhmiú go héifeachtach in GFT Éireann agus is gné aitheanta iad de struchtúr cumarsáide agus comhairleach na heagraíochta. Glacann an lucht bainistíochta agus an fhoireann araon leis an gComhchoiste Comhairleach mar phróiseas dearfach, chomh maith lenár bpróiseas comhairliúcháin leis na Comharchumainn.

8. An tAcht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus an tAcht um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí, 2001
I gcomhréir leis na hAchtanna anseo thuas tá ráitis leasa a chloíonn le forálacha na nAchtanna comhlánaithe ag Comhaltaí Boird agus comhaltaí foirne GFT Éireann a bhfuil poist ainmnithe acu.

9. An tAcht um Shaoráil Faisnéise, 2014
Cloíonn GFT Éireann leis an Acht seo. Ba chóir iarratais ar fhaisnéis faoin Acht seo a sheoladh chuig an bhFeidhmeannas um Shaoráil Faisnéise, GFT Éireann, 3 Park Place, Sráid Haiste, Baile Átha Cliath 2.

10. Éifeachtúlacht Fuinnimh
Ag cloí le meamram an Rialtais ó mhí an Mheithimh 2001, cuireann GFT Éireann prionsabail an 'dea-chleachtais' i bheidhm i gcónaí i ndáil le dearadh, pleanáil agus tógáil foirgneamh oifige agus déantúsaíochta ina Pháirceanna Gnó agus Teicneolaíochta. Chomh maith leis sin, tá prionsabail an 'dea-chleachtais' á gcomhlíonadh ag oifigí GFT Éireann sna réigiúin. Tá Ceanncheathrú nua Dhomhanda ag GFT ag Three Park Place a bhfuil Rátáil Fuinnimh Foirgnimh A3 agus deimhniú 'WiredScore Platinum' aige. Áirítear le gnéithe an fhoirgnimh insliú imchlúdaigh foirgnimh ardchaighdeáin, stóráil theirmeach, bailiú báistí, painéil fhótavoltacha, cumhacht is teas in éineacht le haghaidh giniúint fuinnimh agus soilsiú LED.

11. (I) Íoc Pras Cuntas
Leasaíodh an tAcht um Íoc Pras Cuntas 1997 (an tAcht) ag Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála) 2012, Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála) 2013, agus Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála) 2014. Tá an lucht bainistíochta sásta gur chloígh an GFT le forálacha an Achta (mar a leasaíodh) sna gnéithe ábhartha uile.

11. (II) Íocaíocht Phras le Soláthraithe
Tá GFT Éireann tiomanta dá hoibleagáidí faoin Riail Íoc Pras 15 lá a chomhlíonadh, riail a tháinig i bhfeidhm an Iúil 2011.

Cinntíonn an fhoráil seo go ndéanfar íocaíochtaí le soláthraithe i ndáil le gach sonrasc bailí faighte laistigh de 15 lá féilire.

Tuairiscíonn GFT Éireann ar bhonn ráithiúil sa chuid "Rialachas Corparáideach" (Corporate Governance) den láithreán gréasáin ar chur chun feidhme na Rialach Íoc Pras 15 lá.

12. Nochtadh Cosanta
I gcomhréir leis an gceanglas dlíthiúil faoi alt 21 den Acht um Nochtadh Cosanta 2014, tá nósanna imeachta deimhnithe agus á gcothú ag GFT Éireann maidir le nochtadh cosanta ag oibrithe a bhí, nó atá fostaithe ag GFT Éireann agus chun déileáil leis an nochtadh a dhéantar. Fuair an fhoireann faisnéis scríofa ó GFT Éireann a bhain le nósanna imeachta um nochtadh cosanta.

Ní dhearnadh aon nochtadh cosanta le GFT Éireann in 2019.

Freagrachtaí an Bhoird
Bunaíodh Bord GFT Éireann faoi na hAchtanna um Fhorbairt Tionscal 1993. Tá feidhmeanna an Bhoird leagtha amach in alt 8 den Acht sin. Tá an Bord cuntasach don Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta agus tá sé freagrach as rialachas maith a chinntiú. Comhlíonann siad an tasc seo ach aidhmeanna agus spriocanna a shocrú agus cinntí straitéiseacha a thógáil i leith gach príomhcheist ghnó. Is ar an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) atá an fhreagracht maidir le bainistíocht, rialú agus treoir GFT Éireann ó lá go lá, in éineacht leis an bhfoireann ardbhainistíochta. Caithfidh an POF agus an fhoireann ardbhainistíochta an treoir straitéiseach ginearálta atá socraithe ag an mBord a leanúint, agus a chinntiú go bhfuil tuiscint shoiléir ag comhaltaí uile an Bhoird ar na príomhghníomhaíochtaí agus cinntí a bhaineann leis an eintiteas, agus ar aon riosca suntasach a d'fhéadfadh a theacht chun cinn. Oibríonn an POF mar idirchaidreamh díreach idir an Bord agus bainistíocht GFT Éireann.

Tá obair agus freagrachtaí an Bhoird leagtha amach i Lámhleabhar Rialachais Corparáideach ina bhfuil na hábhair freisin atá forchoimeádta go sonrach do chinntí an Bhoird. Ar na buan-mhíreanna a mheasann an Bord tá:

- dearbhú leasa,
- tuarascálacha ó choistí,
- tuarascálacha airgeadais/cuntais bhainistíochta,
- tuarascálacha feidhmiúcháin, agus
- ábhair forchoimeádta.

Ceanglaíonn Alt 7 (2) den Chéad Sceideal den Acht um Fhorbairt Tionscail, 1986, ar Bhord GFT Éireann gach cuntas cuí agus gnách i ndáil leis an airgead a fuarthas agus a caitheadh a choinneáil, i cibé foirm agus a fhaomhann an tAire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird (ar lean)

Éilítear ar Bhord GFT Éireann agus iad ag ullmhú na ráitis airgeadais sin:

- polasaithe cuntasaíochta cuí a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go seasta,
- tuairimí agus meastacháin a thabhairt atá réasúnach agus stuama,
- na Ráitis Airgeadais a ullmhú ar an mbonn gnóthais leantaigh ach amháin sa chás gur míchuí a thoimhdiú go leanfaidh an Ghníomhaireacht i mbun feidhme, agus
- a lua cé acu ar leanadh nó nár leanadh caighdeáin infheidhme chuntasaíochta, faoi réir imeachtaí ábhartha ar bith atá nochta agus mínithe sna ráitis airgeadais.

Tá an Bord freagrach as leabhair chuntais chuí a choinneáil a nochtann le cruinneas réasúnta ag am ar bith staid airgeadais na Gníomhaireachta agus a chuireann ar a cumas a chinntiú go gcloíonn na ráitis airgeadais le hAlt 7(2) den Chéad Sceideal den Acht um Fhorbairt Tionscail, 1986. Tá cothabháil agus ionracas an eolais chorparáide agus airgeadais atá ar láithreán gréasáin GFT Éireann mar fhreagracht an Bhoird. Tá an Bord freagrach as an bplean agus as an mbuiséad bliantúil a fhaomhadh. Rinneadh measúnú ar fheidhmíocht GFT Éireann ar an 13 Feabhra 2020 trí thagairt a dhéanamh don phlean agus don bhuiséad bliantúil.

Tá an Bord freagrach freisin as sócmhainní uile na Gníomhaireachta a chosaint agus dá réir sin as bearta réasúnta a dhéanamh de láimh chun calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Measann an Bord go dtugann ráitis airgeadais GFT Éireann léargas cothrom fíor d'fheidhmíocht airgeadais agus do staid airgeadais GFT Éireann amhail ar an 31 Nollaig 2019.

Struchtúr an Bhoird

Tá Cathaoirleach, POF agus seachtar gnáthchomhaltaí ar an mBord, agus iad ar fad ceaptha ag an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta. Ceapadh comhaltaí an Bhoird do thréimhse cúig bhliana agus tagann siad le chéile 10 n-uaire sa bhliain nó níos minice más gá. Tugann an tábla thíos eolas ar thréimhse cheaptha na gcomhaltaí reatha:

Comhalta Boird	Ról	Dáta Ceaptha	
Frank Ryan	Cathaoirleach	1 Eanáir 2019	(ar scor ón 31 Nollaig 2018. Athcheaptha ar an 1 Eanáir 2019)
Martin Shanahan	POF	31 Lúnasa 2014	
Dermot Mulligan	Gnáthchomhalta	19 Deireadh Fómhair 2016	
Denis Collins	Gnáthchomhalta	4 Meán Fómhair 2015	(ar scor ón 31 Nollaig 2019)
Barry O'Sullivan	Gnáthchomhalta	1 Eanáir 2019	(ar scor ón 31 Nollaig 2018. Athcheaptha ar an 1 Eanáir 2019)
Geraldine McGinty	Gnáthchomhalta	29 Eanáir 2018	(ar scor ón 31 Nollaig 2017. Athcheaptha ar an 29 Eanáir 2018)
Anne Fitzsimons	Gnáthchomhalta	26 Lúnasa 2016	(ar scor ón 31 Nollaig 2019)
Marian Corcoran	Gnáthchomhalta	26 Lúnasa 2016	
Mary Mosse	Gnáthchomhalta	17 Meán Fómhair 2017	
Kevin Cooney	Gnáthchomhalta	8 Meitheamh 2018	
Thomas (Tony) Kennedy	Gnáthchomhalta	8 Meitheamh 2018	

Rinne Deloitte Ireland LLP Athbhreithniú seachtrach ar Éifeachtúlacht agus Meastóireacht an Bhoird i Nollaig 2019.

Athruithe sa Phríomhphearsanra - Comhaltaí boird mar atá thuas. Ní tharla aon athrú ar an Ardbhainistíocht (Bainisteoir Rannóige nó os a chionn) le linn 2019.

Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird (ar lean)

Bord 2019
Feidhmíonn an Bord de réir na bprionsabal dea-chleachtais um rialachas corparáideach agus de réir na dtreoirlínte atá leagtha amach sa Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit arna eisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, ina chuid gníomhaíochtaí féin agus san úsáid a bhaineann sé as coistí araon.

Tá sé freagrach as beartais ghinearálta na heagraíochta a cheapadh agus a cuid oibriúcháin a mhaoirsiú. Déanann sé na feidhmeanna seo go díreach agus trí Choistí Boird fócasaithe a fheidhmiú. Is í an fhoireann bhainistíochta feidhmiúcháin atá freagrach as an mbeartas a chur chun feidhme.

Tá údarás reachtúil ag an mBord chun cúnamh deontais a fhaomhadh suas go dtí na leibhéil atá sonraithe sna hAchtanna um Fhorbairt Tionscail agus cúnamh deontais sa bhreis ar na leibhéil shonraithe a mholadh don Rialtas. De réir na nAchtanna um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus 2001, soláthraíonn Comhaltaí Boird GFT Éireann Ráiteas Leasanna don Rúnaí agus don Choimisiún um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí.

I gcomhréir leis an 'gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit' 2016, cloíonn GFT Éireann go hiomlán le beartas an Rialtais i ndáil le pá Príomhoifigigh Feidhmiúcháin agus fostaithe Comhlachtaí Stáit agus le treoirlínte an Rialtais i ndáil le táillí a íoc le Comhaltaí Boird.

Frank Ryan
Cathaoirleach, GFT Éireann

Martin Shanahan
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, GFT Éireann
Ollamh Taca, Scoil Ghnó Iarchéime Smurfit
An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath

Geraldine McGinty
Ollamh Cúnta Raideolaíochta Cliniciúil agus Eolaíochta Daonra, Weill Cornell Medical College,
Nua-Eabhrac
Raideolaí Comhairleach Cúnta,
New York Presbyterian Hospital

Denis J Collins
POF, Smarter Dynamics
Cathaoirleach, Learn Lode Ltd

Anne Fitzsimons
POF - Mol Comhtháite Seirbhísí IBM Seirbhísí Gnó Domhanda
Stiúrthóir, IBM Ireland

Marian Corcoran
Bunaitheoir MC 2 Change Limited

Dermot Mulligan
Ard-Rúnaí Cúnta Rannóg Nuálaíochta & Infheistíochta na Roinne Gnó, Fiontair & Nuálaíochta

Barry O'Sullivan
Leasuachtarán Déantúsaíochta, Johnson and Johnson Vision Care

Mary Mosse
Stiúrthóir Chomhlacht Chalafort Phort Láirge
Ball de Choimisiún Phá Íseal
Scrúdaitheoir Seachtrach, Cardiff Metropolitan University

Thomas (Tony) Kennedy
POF, Tawin Consulting

Kevin Cooney
Leasuachtarán Sinsearach, Stiúrthóir Bainistíochta EMEA, CIO, Xilinx Inc

John Nolan
Rúnaí, GFT Éireann

Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird (ar lean)

Tugtar achoimre ar struchtúr choistí an Bhoird thíos.

An Coiste Iniúchóireachta, Airgeadais agus Riosca
Tacaíonn an Coiste leis an mBord a chuid freagrachtaí dlí agus cuntasaíochta a chur i gcrích; déanann sé cumarsáid le hiniúchóirí seachtracha agus déanann sé an fheidhm iniúchta inmheánaigh a mheasúnú agus a rialú; déanann sé athbhreithniú ar phleanáil airgeadais agus ar an gcóras rialaithe inmheánaigh. Déanann sé maoirseacht freisin ar chur chun feidhme bheartas riosca na heagraíochta, lena n-áirítear forbairt a clár riosca agus monatóireacht ar shocruithe buiséadaithe agus baincéireachta.

Comhaltaí 2019:
Anne Fitzsimons (Cathaoirleach)
Dermot Mulligan
Denis Collins
Geraldine McGinty
Liam Rattigan
(Comhalta den Choiste Sheachtrach)

Comhaltaí 2020:
Geraldine McGinty (Cathaoirleach)
Dermot Mulligan
Mary Mosse
Tony Kennedy
Liam Rattigan
(Comhalta den Choiste Sheachtrach)

An Coiste Maoine
Déanann sé athbhreithniú ar bheartas i ndáil le maoiniú, soláthar, cothabháil agus diúscairt maoine; déanann sé nósanna imeachta a fhaomhadh maidir le tairiscintí agus bronnadh conarthaí agus déanann sé caiteachas/díolacháin suas le €12 milliún a fhaomhadh.

Comhaltaí 2019:
Marian Corcoran (Cathaoirleach)
Anne Fitzsimons
Mary Mosse
Martin Shanahan
Dermot Mulligan

Comhaltaí 2020:
Marian Corcoran (Cathaoirleach)
Mary Mosse
Martin Shanahan
Dermot Mulligan
Kevin Cooney

An Coiste Forbartha Réigiúnaí
Soláthraíonn an Coiste Forbartha Réigiúnaí treoir chun gnéithe forbartha réigiúnaí de Straitéis GFT a chur chun feidhme. Déanann sé athbhreithniú agus monatóireacht ar spriocanna réigiúnacha bliantúla agus carnacha GFT agus ar a rannpháirtíocht i bhforbairt straitéise náisiúnta agus réigiúnaí.

Comhaltaí 2019:
Denis Collins (Cathaoirleach)
Barry O'Sullivan
Dermot Mulligan
Mary Mosse
Tony Kennedy
Mary Buckley

Comhaltaí 2020:
Barry O'Sullivan (Cathaoirleach)
Dermot Mulligan
Mary Mosse
Tony Kennedy
Mary Buckley

An Coiste Forbartha Earnála
Déanann an Coiste Forbartha Earnála athbhreithniú ar thionscnaimh/infheistíochtaí earnála agus tugann sé moltaí don Bhord fúthu. Déanann sé monatóireacht ar thionscnaimh earnála agus déanann sé deimhin de go bhfuil an bonneagar ann chun tacú leis na tionscnaimh.

Déanann sé athbhreithniú ar dhul chun cinn i ndáil le tionscadal infheistíochta na hInstitiúide Náisiúnta um Thaighde agus Oiliúint Bhithphróiseála (INTOB) d'fhonn a chinntiú go bhfuil sé ag soláthar de réir na gcuspóirí agus na gcoinníollacha atá faofa ag Bord GFT.

Comhaltaí 2019 agus 2020:
Geraldine McGinty (Cathaoirleach)
Barry O'Sullivan
Marian Corcoran
Tony Kennedy
Kevin Cooney

An Coiste Forbartha Bainistíochta agus Luach Saothair
Déanann sé athbhreithniú ar fheidhmíocht na foirne bainistíochta sinsearaí agus téann sé i mbun pleanála don fhorbairt agus don chomharbas bainistíochta. Déanann an Coiste athbhreithniú freisin ar luach saothair na bainistíochta sinsearaí i gcomhthéacs threoirlínte an Rialtais.

Comhaltaí 2019 agus 2020:
Frank Ryan (Cathaoirleach)
Marian Corcoran
Martin Shanahan
Kevin Cooney

An Coiste Infheistíochta
Déanann sé athbhreithniú ar gach togra cúnaimh deontais agus molann sé don Bhord iad. Faoi chumhachtaí a bhí tarmligthe ag an mBord, ceadaíonn an Coiste deontais suas le €900,000 ar an méid.

Comhaltaí 2019 agus 2020:
Martin Shanahan (Cathaoirleach)
Mary Buckley
Eileen Sharpe
Regina Gannon
Leo Clancy

Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird (ar lean)

Sceideal Freastail, Táillí agus Caiteachais an Bhoird
Tá sceideal freastail chruinnithe Boird agus Coistí do 2019 leagtha amach thíos mar aon leis na táillí agus na speansais a fuair gach comhalta.

	Bord	Coiste Iniúchta, Airgeadais & Riosca	Coiste Maoine an Bhoird	Coiste Forbartha Réigiúnaí	Coiste Forbartha Bainistíochta & Luach Saothair	Coiste Forbartha Earnála	Táillí 2019 €	Costais 2019 €
Líon Cruinnithe	11	4	11	4	5	3		
Frank Ryan (Cathaoirleach)	11	-	-	-	5	-	20,520	316
Martin Shanahan (Príomhfheidhmeannach)	11	-	8	-	4	-	-	316
Denis Collins	11	4	-	4	-	-	11,970	2,397
Kevin Cooney	9	-	-	-	5	2	11,970	-
Marian Corcoran	11	-	10	-	3	2	11,970	1,157
Anne Fitzsimons	9	4	9	-	-	-	11,970	691
Tony Kennedy	11	-	-	4	-	3	11,970	2,436
Geraldine McGinty	11	4	-	-	-	3	11,970	6,873
Mary Mosse	11	-	11	4	-	-	11,970	4,502
Dermot Mulligan	11	3	11	3	-	-	-	316
Barry O'Sullivan	11	-	-	4	-	3	11,970	2,300
							116,280	**21,304**

B'ionann caiteachas Chomhaltaí an Bhoird in 2019 agus €21,304 agus é briste síos mar seo a leanas: €9,439 ar chóiríocht agus €11,865 ar chostais eile taistil, ar chostais chothabhála agus ar chostais dheimhnithe bhia.
B'ionann costas an Bhoird Réigiúnaigh in 2019 agus €2,212.

Nochtadh a Éilíonn an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016)
Tá freagracht ar an mBord a chinntiú go bhfuil riachtanais an Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú ("an Cód") á chomhlíonadh, mar a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe iad i Lúnasa 2016. Éilíonn an Cód na nochtuithe seo a leanas.

Miondealú den Tuarastal Buan Sochair Fostaithe	Líon na bhFostaithe (CL) 2019	2018
€60,000 go €70,000	43	40
€70,001 go €80,000	32	31
€80,001 go €90,000	31	32
€90,001 go €100,000	20	18
€100,001 go €110,000	9	7
€110,001 go €120,000	1	3
€120,001 go €130,000	2	6
€130,001 go €140,000	1	6
€140,001 go €150,000	5	4
€150,001 go €160,000	10	2
€160,001 go €170,000	1	1
€170,001 go €180,000	-	1
€180,001 go €190,000	1	-

Costais Chomhairleachta
Cuimsíonn Costais Chomhairleachta costas chomhairle sheachtrach don bhainistíocht ach ní chuirtear san áireamh feidhmeanna 'gnó mar is gnách' atá seachfhoinsithe.

	2019 €'000	2018 €'000
Comhairle Dlí	**583**	191
Measúnú agus Staidéar Tráchtála & Teicniúil	**217**	290
Comhairle Airgeadais / Achtúireach	**-**	12
Acmhainní Daonna	**52**	175
Feabhas Gnó	**9**	45
Eile	**17**	28
	878	741
Costais chomhairleachta caipitilithe	-	-
Costais chomhairleachta gearrtha ar Ioncam agus Caiteachas agus ar Chúlchistí Ioncaim Coinnithe	**878**	741
	878	741

Costais agus Socraíochtaí Dlí
Tugann an tábla thíos miondealú ar mhéideanna a aithnítear mar chaiteachas sa tréimhse tuairiscithe maidir le costais dlí, socraíochtaí agus próisis chomhréitigh agus eadrána a bhaineann le conarthaí tríú páirtí. Níl caiteachas a tabhaíodh maidir le comhairle dlí ginearálta a fuair an GFT agus atá nochtaithe sna costais Chomhairleachta thuas san áireamh.

	2019 €'000	2018 €'000
Táillí Dlí - Imeachtaí Dlí	**435**	74
Íocaíochtaí comhréitigh agus eadrána	**-**	-
Socraíochtaí	**-**	-
	435	74

Baineann Costais Dlí le himeacht dlí atá ar siúl ina bhfuil páirt ag GFT ann.

Caiteachas Taistil agus Cothabhála
Tá catagóiriú déanta ar chaiteachas taistil agus cothabhála mar a leanas:

	2019 €'000	2018 €'000
Intíre		
- Bord	**14**	11
- Fostaithe	**1,635**	1,622
Idirnáisiúnta		
- Bord	**7**	9
- Fostaithe	**1,668**	1,452
	3,324	3,094

Caiteachas Fáilteachais
Tá an caiteachas fáilteachais seo a leanas san áireamh sa Chuntas Ioncaim agus Caiteachais:

	2019 €'000	2018 €'000
Intíre		
- Bord	**-**	-
- Fostaithe	**9**	15
Idirnáisiúnta		
- Bord	**-**	-
- Fostaithe	**-**	-
	9	15

Ráitis Airgeadais

An tArd-Reachtaire Cuntas & Ciste

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Ghníomhaireacht Forbartha Tionscail Éireann

Tuairim ar na ráitis airgeadais

Tá iniúchadh déanta agam ar ráitis airgeadais Ghníomhaireacht Forbartha Tionscail Éireann (GFT Éireann) don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2019 mar a éilítear faoi fhorálacha alt 7 den chéad sceideal den Acht um Fhorbairt Tionscail, 1993. Cuimsíonn na ráitis airgeadais

- an ráiteas ioncaim agus caiteachais agus cúlchistí ioncaim choinnithe,
- an ráiteas ar ioncam cuimsitheach,
- an ráiteas ar staid airgeadais,
- an ráiteas faoi shreafaí airgid agus,
- na nótaí lena mbaineann, lena n-áirítear achoimre ar bheartais chuntasaíochta shuntasacha.

I mo thuairim féin, léargas cothrom fíor ar shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais GFT Éireann ag 31 Nollaig 2019 agus ar a cuid ioncaim agus caiteachais do 2019 de réir Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais (FRS) 102 — *An Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais atá infheidhmithe sa RA agus i bPoblacht na hÉireann.*

Bonn na tuairime

Rinne mé iniúchadh ar na ráitis airgeadais de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta ar Iniúchadh (CIIanna) mar atá fógartha ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta. Tá cur síos ar mo chuid freagrachtaí faoi na caighdeáin sin in aguisín na tuarascála seo. Tá mé neamhspleách ar GFT Éireann agus tá mo chuid freagrachtaí eiticiúla eile comhlíonta agam de réir na gcaighdeán.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúchta a fuair mé dóthanach agus cuí le bonn a chur ar fáil do mo thuairim.

Tuairisc ar eolas seachas na ráitis airgeadais, agus ar ábhair eile

Tá eolas áirithe eile chomh maith le ráitis airgeadais curtha ar fáil ag GFT Éireann. Áirítear leis sin an tuarascáil bhliantúil, an ráiteas rialachais agus tuarascáil chomhaltaí an Bhoird, agus an ráiteas ar rialú inmheánach. Déantar cur síos ar mo fhreagrachtaí tuairiscithe maidir le heolas den chineál sin, agus ar ábhair áirithe eile ar a ndéanaim tuairisciú go heisceachtúil, le fáil in aguisín na tuarascála seo. Níl aon rud le tuairisciú agam ina thaobh sin.

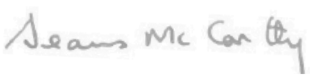

Seamus McCarthy
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste
9 Meitheamh 2020

Aguisín ar an Tuarascáil

Freagrachtaí chomhaltaí an Bhoird
Mar a leagtar amach sa ráiteas rialachais agus i dtuarascáil chomhaltaí an Bhoird, tá na comhaltaí Boird freagrach as

– ráitis airgeadais a ullmhú sa bhfoirm atá forordaithe faoi alt 7 den chéad sceideal den Acht um Fhorbairt Tionscail 1993
– cinntiú go dtugann na ráitis airgeadais léargas cothrom fíor de réir FRS102,
– rialtacht na n-idirbheart a chinntiú,
– a mheas an bhfuil prionsabal cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh á úsáid mar is cuí, agus,
– aon rialú inmheánach a mheasann siad go bhfuil gá leis chun ráitis airgeadais atá saor ó mhíráiteas ábhartha a ullmhú, cibé acu an de bharr calaoise nó earráide a tharlaíonn sé.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste
Éilítear orm faoi alt 7 den chéad sceideal den Acht um Fhorbairt Tionscail 1993 iniúchadh a dhéanamh ar ráitis airgeadais GFT Éireann agus tuairisc a thabhairt faoi do Thithe an Oireachtais.

Is í an aidhm atá agam agus mé ag déanamh an iniúchta ná ráthaíocht réasúnach a fháil go bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíráiteas ábhartha. Is ionann ráthaíocht réasúnach agus leibhéal ard ráthaíochta, ach ní barántas é go mbraithfidh iniúchadh a dhéantar de réir na ISAnna míráiteas ábhartha nuair is ann dó. D'fhéadfadh míráitis eascairt ó chalaois nó ó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha, ina n-aonar nó go comhiomlán, má cheaptar go réasúnach go mbeadh tionchar acu ar chinntí eacnamaíochta a thógann úsáideoirí ar bhonn na ráiteas airgeadais seo.

Mar chuid d'iniúchadh i gcomhréir leis na ISAnna, cuirim i bhfeidhm mo bhreith ghairmiúil agus coinním sceipteachas gairmiúil orm féin. Agus mé á dhéanamh,

– Aithním agus déanaim measúnú ar na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha na ráiteas airgeadais cibé acu an de bharr calaoise nó earráide a tharlaíonn sé; dearaim modhanna iniúchta mar fhreagra ar na rioscaí sin agus cuirim i bhfeidhm iad; agus faighim fianaise iniúchta atá dóthanach agus cuí le bonn a chur faoi mo thuairim. Tá riosca níos airde ag baint leis mura mbraitear míráiteas ábhartha a bhaineann le calaois seachas le hearráid, mar go bhféadfadh claonpháirtíocht, brionnú, easnaimh bheartaithe, mífhaisnéisí, nó scoitheadh rialú inmheánach a bheith mar chuid de.
– Faighim tuiscint ar an rialú inmheánach a bhaineann leis an iniúchadh chun modhanna iniúchta a dhearadh a bheidh oiriúnach sna himthosca, ach ní chun críocha tuairim a thabhairt ar éifeachtúlacht na rialuithe inmheánacha é sin.
– Measúnaim ábharthacht na bpolasaithe cuntasaíochta a úsáidtear agus réasúnacht na meastachán cuntasaíochta agus na nochtuithe a bhaineann leo.
– Déanaim cinneadh faoi oiriúnacht na húsáide a baineadh as prionsabal cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh agus, bunaithe ar an fhianaise iniúchta a fhaighim, cinnim cibé acu an bhfuil no nach bhfuil éiginnteacht ábhartha ann a bhaineann leis na himeachtaí nó le coinníollacha a chaitheadh amhras suntasach ar chumas GFT Éireann leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantaigh. Má chinnimh go bhfuil éiginnteacht ábhartha ann, tá sé de dhualgas orm aird a tharraingt i mo thuarascáil ar na nochtuithe a bhaineann leis sna ráitis airgeadais nó, mura bhfuil na nochtuithe sin sásúil, mo thuairim a athrú. Tá mo chinneadh bunaithe ar an bhfianaise iniúchta a fuarthas suas go dáta na tuarascála. Mar sin féin, d'fhéadfadh sé tarlú nach mbeadh ar chumas GFT Éireann leanúint mar ghnóthas leantaigh de bharr imeachtaí nó coinníollacha sa todhchaí.
– Déanaim cur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán na ráiteas airgeadais a mheas, na nochtuithe san áireamh, agus déanaim cinneadh faoi cibé acu an léiríonn na ráitis airgeadais na hidirbhearta agus imeachtaí bunúsacha ar bhealach a thugann léargas cóir nó nach léiríonn.

Déanaim teagmháil leo siúd a bhfuil cúram orthu faoi rialachas maidir leis an scóip agus am atá beartaithe don iniúchadh agus torthaí iniúchta suntasacha, i measc ábhair eile, agus aon easnaimh shuntasacha i rialú inmheánach a sainaithním le linn mo chuid iniúchta.

Eolas seachas na ráitis airgeadais
Ní chlúdaíonn mo thuairim ar na ráitis airgeadais an t-eolas eile a thugtar leis na ráitis sin, agus ní thugaim aon tátail ráthaíochta ina thaobh.

Maidir le m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais, éilítear orm faoi na ISAnna eolas eile a chuirtear faoi mo bhráid a léamh agus, é sin á dhéanamh agam, a mheas cibé acu an bhfuil nó nach bhfuil an t-eolas eile ar neamhréir go bunúsach leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a fuarthas le linn an iniúchta, nó an mbreathnaíonn sé go bhfuil míráiteas ábhartha de chineál eile ann. Más rud é, bunaithe ar an obair atá déanta agam, go cinnim go bhfuil míráiteas ábhartha san eolas eile seo, tá sé do dhualgas orm é sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile
Cuirtear m'iniúchadh i gcrích le tagairt do na gnéithe speisialta a ghabhann le bainistiú agus le feidhmiú comhlachtaí Stáit maidir lena mbainistíocht agus a n-oibriúcháin. Tuairiscím má aithním nithe ábhartha eile ann a bhaineann leis an mbealach inar cuireadh gnó poiblí i gcrích.

Féachaim le fianaise a fháil i gcúrsa an iniúchta ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais. Déanaim tuairisc dó má aithním aon chás ábhartha nár úsáideadh airgead poiblí chun na críche a leagadh síos ina leith nó sa chás nár chloígh na hidirbhearta leis na húdaráis a bhí á rialú.

Tuairiscím freisin de réir eisceachta, i mo thuairim,

– Mura bhfuil an fhaisnéis agus na míniúcháin uile a theastaigh uaim do m'iniúchadh faighte agam, nó
– nó mura raibh na taifid chuntasaíochta dóthanach chun go bhféadfaí na ráitis airgeadais a iniúchadh go héasca agus i gceart, nó
– mura raibh na ráitis airgeadais ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Ráiteas ar an Rialú Inmheánach

Scóip Freagrachta
Thar ceann Bhord an GFT, aithním ár bhfreagracht as cinntiú go gcoinníonn agus go bhfeidhmíonn an Ghníomhaireacht córas éifeachtúil um rialú inmheánach airgeadais. Tugann an fhreagracht seo cuntas ar riachtanais Chóid Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016).

Aidhm an Chórais um Rialú Inmheánach
Tá an córas um rialú inmheánach deartha le riosca a bhainistiú go leibhéal measartha ní le fáil réidh leis. Ní féidir leis an gcóras ach deimhniú réasúnta seachas deimhniú lándearfa a thabhairt go bhfuil sócmhainní cosanta, go bhfuil idirbhearta údaraithe agus taifeadta go cuí, agus go bhfuil earráidí nó mírialtachtaí ábhartha coiscthe nó go mbraithfear iad in am tráthúil.

Cuireadh an córas um rialú inmheánach, atá de réir na treorach a d'eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, i bhfeidhm ar GFT don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2019 agus suas go dtí dáta ceadaithe na ráiteas airgeadais.

Tarscaoileadh ó Chiorclán na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe
D'eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe ciorclán sa bhliain 2014 a bhain le deontais ó chistí Státchiste a bhainistiú agus le cuntasacht ina leith. Éilítear ar dheontóirí sa chiorclán sin a shonrú gur gá d'fhaighteoirí deontas eolas sainiúil a nochtadh ina ráitis airgeadais. Áirítear ar an bhfaisnéis sin sonraí faoi mhéid an deontais agus faoi conas a úsáidtear na cistí agus eolas faoi rátaí tuarastail an aonáin. D'iarr GFT tarscaoileadh i leith na gceangaltas sin ar an Roinn Post, Fiontair agus Nuálaíochta, toisc go gcomhlíonann rialuithe láidre trasghníomhaíochta GFT aidhmeanna an Chiorcláin. Fuair GFT an tarscaoileadh.

Cumas Riosca a Láimhseáil
Tá Coiste Iniúchta, Airgeadais agus Riosca (AFRC) ag an GFT ar a bhfuil ceathrar comhaltaí den Bhord agus comhalta eachtrach amháin, a bhfuil saineolas airgeadais agus iniúchta acu, agus tá duine acu ina C(h)athaoirleach. Tháinig AFRC le chéile ceithre huaire in 2019.

Tá feidhm iniúchta inmheánach seachfhoinsithe ag an GFT a thuairiscíonn díreach chuig an CIAR, a bhfuil dóthain acmhainní ar fáil dó agus a chuireann clár oibre i gcrích atá aontaithe leis an CIAR.

Tá polasaí bainistíochta riosca forbartha ag CIAR a leagan amach a inghlacthachta riosca, na próisis bainistíochta riosca atá i bhfeidhm agus tugann sé mionsonrú ar na róil agus na freagrachtaí atá ar an bhfoireann maidir leis an riosca. Tá an polasaí tugtha don fhoireann ar fad a cheaptar a bheidh ag obair laistigh de pholasaithe bainistíochta riosca an GFT, chun bainistíocht a chur san airdeall faoi rioscaí atá ag éirí agus chun laigeachtaí a rialú agus glacadh le freagracht ar rioscaí agus rialuithe laistigh dá réimse oibre féin.

Creat Riosca agus Rialuithe
Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag an GFT a aithníonn agus a thuairiscíonn príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistíochta a dhéantar chun na rioscaí sin a mhaolú, chomh fada agus is féidir.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm a aithníonn na príomhrioscaí a bhfuil an GFT ag tabhairt aghaidh orthu, agus tá siad sin aitheanta, measta agus grádaithe de réir a dtábhacht. Déanann an CIAR agus an Bord an clár a athbhreithniú agus a fhaomhadh ar bhonn bliantúil. Baintear úsáid as torthaí na measúnuithe seo le pleanáil a dhéanamh agus acmhainní a leithdháileadh chun a chinntiú go ndéantar bainistiú ar rioscaí go leibhéal inghlactha.

Mionsonraíonn an clár riosca na rialúcháin agus na gníomhartha a bhfuil gá leo chun rioscaí a mhaolú agus na freagrachtaí atá sannta chun rialúcháin a oibriú

- rinneadh doiciméadú sa chlár ar na nósanna imeachta do gach príomhphróiseas gnó,
- rinneadh freagrachtaí airgeadais le cuntasaíocht chomhfhreagrach a shannadh ag leibhéal na bainistíochta,
- tá córas buiséadaithe cuí ann le buiséad bliantúil a ndéanann bainistíocht sinsearach athbhreithniú air,
- tá córais ann a chinntíonn slándáil na gcóras teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide,
- tá córais ann chun na sócmhainní a chosaint, agus
- cuimsíonn na nósanna imeachta maidir le maoiniú deontais an mheastóireacht; an measúnú teicniúil agus airgeadais; tionscadail a bhaineann le deontais a fhaomhadh agus a íoc, lena n-áirítear anailís costais is tairbhe, measúnuithe teicniúla, garspriocanna tionscadail a bhunú, íocaíochtaí a dhéanamh de réir théarmaí agus choinníollacha na gcomhaontuithe idir GFT agus an deontaí, agus socruithe a dhéanamh le haghaidh aisíocaíocht an deontais mura gcomhlíonann an tionscadal na gealltanais a rinne an tacadóir.

Monatóireacht agus Athbhreithniú Leanúnach
Tá modhanna foirmiúla bunaithe chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialúcháin agus cuirtear in iúl faoi easnaimh rialúcháin dóibh siúd a bhfuil freagracht orthu le gníomhaíocht cheartaitheach a thógáil agus don bhainistíocht agus don Bhord, nuair is cuí, ar bhealach thráthúil. Dearbhaím go bhfuil na córais monatóireachta leanúnacha seo a leanas i bhfeidhm:

- rinneadh príomhrioscaí agus rialúcháin a bhaineann leo a aithint agus tá próisis curtha i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibríocht na bpríomhrialúchán agus aon easnamh a aithnítear a thuairisciú,
- rinneadh socruithe tuairiscithe a bhunú ag gach leibhéal ag a bhfuil freagracht do bhainistíocht airgeadais sannta, agus
- déanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithnithe rialta ar fheidhmíocht agus ar thuarascálacha airgeadais tréimhsiúla agus bliantúla a léiríonn feidhmíocht airgeadais i gcomparáid le buiséid/réamh-mheastacháin.

Soláthar
Deimhním go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag an GFT chun a chinntiú go gcomhlíontar rialacha agus treoirlínte soláthar reatha agus gur chloí GFT leis na nósanna imeachta sin i rith 2019.

Athbhreithniú ar Éifeachtúlacht
Deimhním go bhfuil modhanna ag an GFT chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtúlacht mhodhanna bainistíocht riosca agus rialúcháin. Cuireann obair na n-iniúchóirí inmheánacha agus sheachtracha, an Coiste Iniúchta, Airgeadais agus Riosca a dhéanann maoirseacht ar a n-obair, agus an bhainistíocht shinsearach laistigh den GFT a bhfuil freagracht orthu faoin gcreat rialúcháin inmheánaigh, monatóireacht agus athbhreithniú an GFT ar éifeachtúlacht an chórais rialúcháin inmheánaigh ar an eolas.

Deimhním gur chuir an Bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtúlacht na rialúcháin inmheánaigh do 2019 i gcrích.

Saincheisteanna Rialúcháin Inmheánaigh
Níor aithníodh aon laigeacht sa rialúchán inmheánach maidir le 2019 a bhfuil nochtadh riachtanach ina leith sna ráitis airgeadais.

Sínithe thar ceann an Bhoird

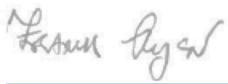

Frank Ryan
Cathaoirleach
9 Meitheamh 2020

An Ráiteas Ioncaim, Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe

	Nótaí	2019 €'000	2018 €'000
Ioncam			
Deontais Oireachtais	2	**198,518**	160,808
An Ciste Oiliúna Náisiúnta	3	**3,000**	3,000
Aisíocaíochtaí Deontas	4	**1,682**	5,734
Ioncam Cíosa		**2,565**	1,858
Ioncam Eile	5	**2,246**	2,099
(Caillteanas)/ Brabús ar Dhiúscairt Sócmhainní	6	**(56)**	2,303
Maoiniú Iarchurtha Glan i gcomhair Pinsean	19 (f)	**7,124**	7,935
		215,079	183,737
Caiteachas			
Deontais Iníoctha	7	**100,648**	96,217
Costais a mbaineann le Cur chun Cinn, Riarachán agus Nithe Ginearálta	8	**56,961**	50,912
Muirir i leith Foirgnimh Tionsclaíochta	9	**10,902**	6,634
Muirir Dhímheasa	10	**14,364**	8,194
Muirear Bearnúcháin (Freaschuir)	10	**846**	(10,413)
Costais Pinsin	19 (c)	**8,165**	8,958
		191,886	160,502
Barrachas na Bliana roimh Leithreasaí		**23,193**	23,235
Ranníocaíocht leis an Státchiste	11	**-**	-
Aistriú (go) Caipiteal	12	**(23,768)**	(37,451)
(Easnamh) don bhliain tar éis Leithreasuithe		**(575)**	(14,216)
Iarmhéid Tugtha ar Aghaidh amhail ar an 1 Eanáir		**20,568**	34,784
Iarmhéid Tugtha ar Aghaidh amhail ar an 31 Nollaig 2019		**19,993**	20,568

Baineann na suimeanna a thaispeántar faoi Ioncam agus Caiteachas le gníomhaíochtaí leanúnacha. Cuimsíonn an Ráiteas Ioncaim, Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim gach gnóthachan agus caillteanas a aithníodh sa bhliain.

Tá an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid agus Nótaí 1 go dtí 26 mar chuid de na Ráitis Airgeadais seo.

Thar ceann Bhord GFT:

Dáta: 9 Meitheamh 2020

Frank Ryan
Cathaoirleach

Martin Shanahan
An Príomhfheidhmeannach

Geraldine McGinty
Cathaoirleach
An Coiste Iniúchta, Airgeadais & Riosca

Ráiteas faoi Ioncam Cuimsitheach

Don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2019

	Nótaí	2019 €'000	2018 €'000
Barrachas roimh Leithreasaí		**23,193**	23,235
Gnóthachan taithí ar oibleagáidí sochair scoir	19 (d)	**344**	3,954
Athrú ar bhoinn tuisceana atá mar bhonn leis an luach reatha oibleagáidí sochair scoir	19 (d)	**(16,060)**	1,706
(Caillteanas) / gnóthachan iomlán achtúireach sa bhliain		**(15,716)**	5,660
Coigeartú ar mhaoiniú sochair iarchurtha scoir		**15,716**	(5,660)
Ioncam Cuimsitheach eile sa bhliain		**23,193**	23,235

Tá an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid agus Nótaí 1 go dtí 26 mar chuid de na Ráitis Airgeadais seo

Thar ceann Bhord GFT:

Dáta: 9 Meitheamh 2020

Frank Ryan
Cathaoirleach

Martin Shanahan
An Príomhfheidhmeannach

Geraldine McGinty
Cathaoirleach
An Coiste Iniúchta, Airgeadais & Riosca

Ráiteas faoin Staid Airgeadais

Amhail ar an 31 Nollaig 2019

	Nótaí	2019 €'000	2018 €'000
Sócmhainní Seasta Inláimhsithe			
Maoin Tionsclaíochta	13	**221,570**	208,566
Sócmhainní Seasta Eile	14	**13,936**	3,172
		235,506	211,738
Sócmhainní Doláimhsithe			
Sócmhainní Teileachumarsáide	15	**-**	-
Iomlán na Sócmhainní Inláimhsithe agus Doláimhsithe		**235,506**	211,738
Sócmhainní Reatha			
Suimeanna Infhaighte	16	**22,603**	22,956
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim		**5,281**	6,429
		27,884	29,385
Dliteanais Reatha			
Suimeanna Iníoctha	17	**6,168**	(6,194)
Glansócmhainní Reatha		**21,716**	23,191
Infháltais Fhadtéarmacha			
Infháltais: Suimeanna a bheidh dlite tar éis níos mó ná bliain amháin	16	**603**	-
Forálacha			
Forálacha le haghaidh Dliteanas agus Muirir	18	**(2,326)**	(2,623)
Pinsin			
Sócmhainn Mhaoinithe Pinsin Iarchurtha	19 (f)	**176,782**	153,942
Dliteanas Pinsin	19 (e)	**(176,782)**	(153,942)
Glansócmhainní Iomlána		**255,499**	232,306
In ionannas:			
Cuntas Caipitil	12	**235,506**	211,738
Cúlchistí Ioncaim Coinnithe		**19,993**	20,568
		255,499	232,306

Tá an Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid agus Nótaí 1 go dtí 26 mar chuid de na Ráitis Airgeadais seo.

Thar ceann Bhord GFT:

Dáta: 9 Meitheamh 2020

Frank Ryan
Cathaoirleach

Martin Shanahan
An Príomhfheidhmeannach

Geraldine McGinty
Cathaoirleach
An Coiste Iniúchta, Airgeadais & Riosca

Ráiteas Faoi Shreabhadh Airgid

Don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2019

	Nótaí	**2019 €'000**	2018 €'000
Glansreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin			
Ioncam Breise thar Chaiteachas		**23,193**	23,235
(Méadú) / Laghdú ar Luach Sócmhainní Seasta			
- Maoin Tionsclaíochta	10	**10,782**	(2,708)
- Sócmhainní Seasta Eile agus Sócmhainní Teileachumarsáide	10	**4,428**	489
Caiteachas Caipitlithe	8 (a)	**(772)**	(512)
Brabús ar Dhiúscairt Sócmhainní	6	**56**	(2,303)
Ús Bainc	5	**(1)**	(2)
Ranníocaíocht leis an Státchiste	11	**-**	-
Laghdú ar Shuimeanna Infhaighte dlite taobh istigh de bhliain amháin	16	**353**	3,469
(Méadú) / Laghdú ar Shuimeanna Iníoctha dlite taobh istigh de bhliain amháin	17	**(26)**	2,219
(Laghdú) ar Fhorálacha agus ar Mhuirir	18	**(297)**	(1,445)
(Méadú) / Laghdú ar Shuimeanna Infhaighte dlite tar éis níos mó ná bliain amháin	16	**(603)**	129
Glan-insreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin		**37,113**	22,571
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta			
Éadálacha		**(63,558)**	(37,813)
Diúscairtí		**25,296**	5,396
Glansreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta		**(38,262)**	(32,417)
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Maoiniúcháin			
Ús Bainc Faighte		**1**	2
Glansreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Maoiniúcháin		**1**	2
(Laghdú) Glan ar Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid		**(1,148)**	(9,844)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid amhail ar an 1 Eanáir		**6,429**	16,273
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid amhail ar an 31 Nollaig		**5,281**	6,429

1 Beartais Chuntasaíochta

Tá bunús na cuntasaíochta agus beartais shuntasacha chuntasaíochta atá glactha ag an GFT leagtha amach thíos. Bhí siad go léir curtha i bhfeidhm go comhsheasmhach i rith na bliana agus sa bhliain roimhe:

(a) Eolas Ginearálta

Tá ceanncheathrú GFT Éireann lonnaithe ag Three Park Place, Sráid Haiste Uachtarach, Baile Átha Cliath 2, D02 FX65. Is Aonán Leasa Poiblí (ALP) í GFT Éireann. Cuireann aonán leasa poiblí earraí nó seirbhísí ar fáil don phobal i gcoitinne, do phobal nó don leas sóisialta, agus i gcás go gcuirtear cothromas ar bith ar fáil, is ar mhaithe le tacú le príomhchuspóirí an aonáin é seachas le toradh airgeadais a chur ar fáil do sholáthraithe cothromais, scairshealbhóirí nó baill.

Is é príomhchuspóir GFT Éireann mar atá leagtha amach i gCuid II M8 den Acht um Fhorbairt Tionscail (GFT Éireann) 1993 ná:

- bunú agus forbairt gnóthas tionsclaíoch ón iasacht a chur chun cinn sa Stát seo
- infheistíochtaí a dhéanamh i, agus tacaí a chur ar fáil do ghnóthais thionsclaíocha a chloíonn le riachtanais na n-achtachán atá i bhfeidhm i láthair na huaire.
- scéimeanna, deontais agus áiseanna airgeadais eile a riar, trína ndéantar Cistí an Aontais Eorpaigh agus cistí eile dá leithéid a dháileadh de réir mar a bhíonn údaraithe ó am go ham ag an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus feidhmeanna eile a chur i gcrích de réir mar a bhíonn sannta ag an Aire di ó am go ham.

(b) Ráiteas Comhlíonta agus Bunús an Ullmhúcháin

Táthar tar éis na Ráitis Airgeadais a ullmhú i gcomhréir leis an gcoinbhinsiún costais stairiúil, agus iad mionathraithe i gcomhréir le Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais 102 (FRS 102), arna eisiúint ag an gComhairle um Thuairisciú Airgeadais, san fhoirm atá faofa ag an Aire Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Is é airgeadra léirithe Ráitis Airgeadais GFT Éireann ná an Euro. Meastar gurb é airgeadra feidhmiúil GFT Éireann ná an Euro ós rud gurb é an phríomhthimpeallacht eacnamaíoch ina bhfuil an Ghníomhaireacht ag oibriú.

(c) Ioncam Reatha

Deontais Oireachtais

De ghnáth aithnítear ioncam ar bhonn fabhraithe. Is é an t-aon eisceacht ná Deontais Oireachtais, a aithnítear ar bhonn fáltais airgid.

Aisíocaíochtaí Deontas a Íocadh

Is gá deontais a íocadh a aisíoc i gcásanna áirithe, amhail sa chás ina ndéantar an chuideachta a fuair iad a leachtú / a dhíscaoileadh, nó mura gcloítear le coinníollacha an deontais. Aithnítear aisíocaíochtaí deontais i gcásanna gur dócha go bhfaighidh an GFT ar ais iad agus gur féidir an méid a mheas go beacht. Mar sin, tugtar cuntas ina leith ar bhonn fabhraithe.

Ioncam Úis

Aithnítear ioncam úis ar bhonn fabhruithe le modh an ráta úis éifeachtaigh.

Ioncam Císa

Cuimsíonn císanna méideanna dlite faoi théarmaí na gcomhaontuithe léasa, le haghaidh tréimhsí suas le 35 bliain, agus iad déanta idir an Ghníomhaireacht agus tionóntaí, muirir ar úsáid na dtailte neamhfhorbartha agus muirir chothabhála eastáit gearrtha ar thionóntaí agus bíonn cuntas déanta orthu ar bhonn fabhraithe.

Ioncam Reatha Eile

Aithnítear ioncam eile ar bhonn fabhraithe.

(d) Deontais Iníoctha

Fabhraítear deontais sna Ráitis Airgeadais nuair a chloíonn an deonaí le coinníollacha ordaithe.

(e) Sócmhainní Seasta Inláimhsithe

Cuimsíonn Sócmhainní Seasta Inláimhsithe:

(i) Talamh a choimeádtar chun críocha forbartha tionsclaíche.
(ii) Oibreacha forbartha láithreán.
(iii) Foirgnimh thionsclaíocha atá léasaithe le tionóntaí lena n-áirítear foirgnimh á ndíol sa chás nach raibh an teideal curtha ar aghaidh ag deireadh na bliana.
(iv) Maoin fholamh atá ar fáil do chur chun cinn tionsclaíoch nó á díol sa chás nach raibh an teideal curtha ar aghaidh ag deireadh na bliana.
(v) Sócmhainní Seasta eile amhail trealamh ríomhaireachta agus oifige, daingneáin agus feistí.

Luaitear Sócmhainní Inláimhsithe Seasta ar a gcostas lúide dímheas carntha agus foráil do bhearnú. Déantar dímheas a sholáthar do gach sócmhainn inláimhsithe seachas talamh ar rátaí a ríomhtar chun an costas a dhíscríobh, lúide luach measta iarmharach gach sócmhainne de réir méid chothroim thar an tsaolré fhóinteach mheasta mar seo a leanas:

(i)	Foirgnimh	3 % in aghaidh na bliana
(ii)	Forbairt Láithreáin	10% in aghaidh na bliana
(iii)	Trealamh Oifige / Daingneáin & Feistis	20 % in aghaidh na bliana
(iv)	Ríomhairí	33 % in aghaidh na bliana
(v)	Talamh	0 % in aghaidh na bliana

Is ionann an luach iarmharach agus an méid measta a gheofaí ó dhiúscairt sócmhainne i láthair na huaire tar éis do chostais mheasta na diúscartha a bheith bainte, má bhí an tsócmhainn ag aois nó i riocht cheana a bheifí ag súil leis ag deireadh a saoil úsáidigh.

Bearnú Maoine, Gléasra agus Trealamh

D'fhéadfaí forálacha le haghaidh bearnú a dhéanamh i ndiaidh athbhreithniú ar na sócmhainní seasta agus na sócmhainní teileachumarsáide arna gcur i gcrích ag oifigigh de chuid GFT Éireann nó ag luachálaithe neamhspleácha, de mar is cuí, má léiríonn teagmhais nó athruithe ar chúinsí nó ar dhálaí eacnamaíocha go mb'fhéidir nach mbeidh méid glanluacha na sócmhainní in-aisghabhála go hiomlán. Aithneofar a leithéid de chur ar fáil sa Ráiteas Ioncaim, Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe sa bhliain ina ndéantar iad. I gcás ina léiríonn athbhreithniú ina dhiaidh sin nach ann níos mó do na cúinsí as ar eascair foráil le haghaidh bearnú, nó go bhfuil athrú ábhartha tagtha orthu, déanfar an fhoráil charntha le haghaidh bearnú a laghdú dá réir.

Má tá fianaise oibiachtúil ann ar bhearnú luach sócmhainne, aithnítear caillteanas bearnúcháin sa Ráiteas Ioncaim, Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe sa bhliain.

Coimeádtar cuntas ar chealuithe bearnúcháin ó na blianta roimhe sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe.

(f) Maoin Tionsclaíochta

Maoin Tionsclaíochta atá san áireamh i sócmhainní seasta inláimhsithe, táthar tar éis í a fháil, a fhorbairt nó a thógáil

chun na haidhme cuidiú le cur chun cinn agus forbairt tionscail agus ní mheastar gur maoin infheistíochta atá inti, ach gnáthshócmhainní seasta.

Áirítear sa chostas i ndáil le talamh, forbairt suímh agus maoin tionsclaíochta cionroinnt na gcostas riaracháin a ghabhann le gnóthú nó forbairt na sócmhainní.

Tá Ioncam agus Caiteachas maidir le hidirbhearta Maoine Tionsclaíochta leagtha amach i nóta 22 de na Ráitis Airgeadais trí mheán meamraim.

(g) Sócmhainní Seasta Doláimhsithe:
Cuimsíonn Sócmhainní Seasta Doláimhsithe sócmhainní teileachumarsáide atá mar cheart úsáide dochealaithe sciar shainithe de líonra teileachumarsáide domhanda go ceann tréimhse 25 bliain ó 2000.

(h) Suimeanna Infhaighte
Aithnítear suimeanna infhaighte ar luach cóir, lúide soláthar d'fhiacha amhrasacha. Foráil ar leith atá san fhoráil d'fhiacha amhrasacha, agus cuirtear ar bun í nuair atá fianaise oibiachtúil ann nach mbeidh GFT ábalta na suimeanna uile atá ag dul dó a bhailiú. Aithnítear gach gluaiseacht san fhoráil d'fhiacha amhrasacha sa Ráiteas Ioncaim, Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe. Cuimsíonn suimeanna infhaighte:

(i) Maoine díolta ar bhonn iarchurtha. Gearrtar ús ar na suimeanna seo ag Rátaí Iasachtaí an Státchiste arna moladh ag an Roinn Airgeadais nó ag an Ráta Tagartha Lascaine AE de réir mar is infheidhme.
(ii) Cíosanna dlite faoi théarmaí na gcomhaontuithe léasa, le haghaidh tréimhsí suas le 35 bliain, agus iad déanta idir an Ghníomhaireacht agus tionóntaí, muirir ar úsáid na dtailte neamhfhorbartha agus muirir chothabhála eastáit gearrtha ar thionóntaí.
(iii) Táillí ó roghanna ceannaigh tugtha ar mhaoin an GFT, éarlaisí íoctha ag an GFT chun maoin a cheannach sa chás nach bhfuiltear tar éis an teideal a thabhairt don Ghníomhaireacht ar 31 Nollaig, agus soláthar seirbhísí eile.
(iv) Suimeanna dlite i ndáil le diúscairt nó léasú sócmhainní teileachumarsáide.
(v) Suimeanna dlite i ndáil le comhshocruithe.
(vi) Suimeanna dlite i ndáil le hiasachtaí tugtha agus ús ina leith.

(i) Cuimsíonn Suimeanna Iníoctha méideanna iníoctha i ndáil le:

(i) Creidiúnaithe agus Fabhruithe.
(ii) Tá deontais iníoctha de réir nóta (d)
(iii) Éarlaisí do dhíolacháin neamhchríochnaithe.

(j) Cuimsíonn forálacha le haghaidh dliteanas agus muirir:

(i) Méideanna soláthartha maidir le costais fhéideartha a bhaineann leis an bhforáil trochluithe de léasanna oibriúcháin.
(ii) Suimeanna soláthartha nuair a mheastar go sáróidh na costais amach anseo ag éirí as léasanna oibriúcháin na suimeanna in-aisghabhála ó fholéasaithe.

(k) Airgeadraí Iasachta
Aistrítear sócmhainní agus dliteanais a ainmnítear in airgeadraí eachtracha ar na rátaí malairte atá i bhfeidhm ar dháta an Ráitis faoin Staid Airgeadais. Aistrítear ioncaim agus costais ag na rátaí malairte atá i bhfeidhm ag dátaí na n-idirbheart bunúsach.

Déileáiltear sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus i gCúlchistí Ioncaim Choinnithe le brabúis agus caillteanais ag eascairt ó aistrithe airgeadraí eachtracha agus ar imréiteach na suimeanna infhála agus iníoctha in airgeadra eachtrach.

(l) Léasanna
Pléitear sna Ráitis Airgeadais leis na cíosanna faoi léasanna oibriúcháin de réir mar a bhíonn siad dlite. I gcás maoine tionsclaíochta atá ar fáil lena cur chun cinn, déanann an Ghníomhaireacht foráil, nuair is infheidhme, le haghaidh íocaíochtaí cíosa amach anseo.

(m) Sochair d'Fhostaithe
Sochair Ghearrthéarmacha
Aithnítear sochair ghearrthéarmacha amhail pá saoire mar chostas sa bhliain agus bíonn sochair a bhíonn fabhraithe ag deireadh na bliana san áireamh san fhigiúr Suimeanna Iníoctha sa Ráiteas faoin Staid Airgeadais.

Sochair Scoir
Leis an Acht um Fhorbairt Tionscail (Forfás a Dhíscaoileadh), 2014 (Uimh. 13 de 2014), a achtaíodh an 16 Iúil 2014, rinneadh foráil d'Fhorfás a dhíscaoileadh agus don mhéid seo a leanas: GFT Éireann, Fiontraíocht Éireann agus Fondúireacht Eolaíochta Éireann a bhunú mar fhostóirí dlíthiúla ar leith; go bhforbródh gach gníomhaireacht a scéim pinsin féin, agus go dtabharfadh siad dá n-aire go rachadh na baill foirne atá/a bhí ina mball de Scéim Pinsin Forfás leis na Scéimeanna Gníomhaireachta nua faoi réir théarmaí aoisliúntais nach lú fabhar ná na téarmaí sin a bhí acu faoin Séim Forfás go díreach roimh dháta an aistrithe, agus go mbeadh baill foirne na ngníomhaireachtaí féin ina mball de na scéim sin; agus go ndéanfadh na gníomhaireachtaí sin cuntas do na Dliteanais Pinsin lena mbaineann faoi FRS102. Beidh freagracht dhlíthiúil ar an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta i leith na Scéimeanna Pinsin, pinsinéirí agus iarbhaill foirne le sochair choinnithe ó Fhorfás atá ann faoi láthair.

Faoin Acht um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha eile) 2012, beidh daoine a théann isteach sa tseirbhís phoiblí ina n-iontrálaithe den chéad uair ar 1 Eanáir 2013 nó ina dhiaidh sin ina mbaill den Scéim Aonair Pinsin na Seirbhíse Poiblí.

Tá freagracht dhlíthiúil iomlán ar an GFT as a bhfostaithe mar fhostóir dhlíthiúil orthu. Áirítear anseo freagracht i leith phinsean na bhfostaithe reatha a d'éirigh as tar éis 16 Iúil 2014. Léiríonn na Ráitis Airgeadais na costais phinsin i leith bhaill foirne an GFT atá á n-íoc ag an Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair.

Léiríonn costais phinsin an GFT scéimeanna neamhchistithe pinsin le sochar sainithe, a mhaoinítear in aghaidh na bliana ar bhonn íoc mar a úsáidtear ón airgead atá ar fáil chuige, lena n-áirítear airgead a chuirtear ar fáil tríd an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta agus ó ranníocaíochtaí áirithe a bhaintear de thuarastail foirne.

Léiríonn costais phinsin na sochair phinsin a ghnóthaigh fostaithe i rith an tréimhse agus léirítear na costais mar ghlaniomlán ranníocaíochtaí coinnithe pinsin foirne. Aithnítear méid atá comhfhreagrach leis an ranníocaíocht phinsin mar ioncam sa mhéid is a bhfuil sé in-aisghabhála, agus cuidíonn deontais, a fhaightear i rith na bliana le híocaíochtaí pinsin a chomhlíonadh, leis an mbrú a sheachaint.

Léirítear gnóthachain nó caillteanais achtúireacha a thagann chun cinn i ndliteanais scéime sa Ráiteas Ioncaim Chuimsithigh agus aithnítear coigeartú comhfhreagrach sa mhéid in-aisghabhála ón Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta.

Léiríonn dliteanais phinsin luach láithreach na n-íocaíochtaí pinsin todhchaí atá tuillte ag an bhfoireann go dtí seo. Léiríonn maoiniú pinsin iarchurtha an tsócmhainn chomhfhreagrach atá le haisghabháil amach anseo ón Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta.

Déantar dliteanais scéim pinsin a thomhas ar bhonn achtúireach trí mhodh chreidiúint réamh-mheasta an aonaid.

(n) Breithiúnais, Meastacháin agus Boinn Tuisceana Ríthábhachtacha

Agus beartais chuntasaíochta GFT Éireann á gcur i bhfeidhm, is gá do lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus boinn tuisceana a thabhairt/a dhéanamh faoi mhéideanna glanluacha sócmhainní agus dliteanas nach bhfuil follasach ó fhoinsí eile.

Tá na meastacháin agus na boinn tuisceana ghaolmhara bunaithe ar thaithí stairiúil agus tosca eile a mheastar a bheith bainteach. D'fhéadfadh fíorthorthaí a bheith difriúil leis na meastacháin seo.

Déantar athbhreithniú leanúnach ar na meastacháin agus na boinn tuisceana bhunúsacha. Aithnítear leasuithe ar mheastacháin chuntasaíochta sa tréimhse ina ndéantar athmheas ar an meastachán má théann an leasú i bhfeidhm ar an tréimhse sin amháin, nó sa tréimhse sin agus i dtréimhsí ina dhiaidh sin má théann an leasú i bhfeidhm ar thréimhsí i láthair na huaire agus amach anseo.

Bhí an tionchar is mó ag na breithiúnais agus meastacháin seo a leanas ar mhéideanna a aithnítear sna ráitis airgeadais:

Luachanna iarmharacha agus dímheas sócmhainní

Tá lucht bainistíochta tar éis athbhreithniú a dhéanamh ar shaol agus luachanna gaolmhara iarmharacha shócmhainní na n-aicmí sócmhainní seasta go léir agus tá sé mar chonclúid acu go bhfuil saol agus luachanna iarmharacha na sócmhainní cuí.

Athbhreithnithe bearnúcháin ar shócmhainní

Déantar athbhreithniú bearnúcháin ar shócmhainní a ndéantar amúchadh orthu cibé uair a thugann teagmhais nó athruithe ar dhálaí le fios go bhfuil an seans ann nach féidir an méid glanluacha a fháil ar ais. Aithnítear caillteanas bearnúcháin i leith an mhéid lena sáraíonn suim ghlanluacha na sócmhainne a mhéid in-aisghabhála.

Is ionann an méid in-aisghabhála agus an ceann is airde de luach cóir sócmhainne lúide costas díola agus luach úsáide.

Oibleagáid na sochar scoir

Bíonn na boinn tuisceana atá mar bhonn leis na luachálacha achtúireacha a gcinntear na méideanna atá aitheanta sna ráitis airgeadais dóibh (lena n-áirítear rátaí lascaine, rátaí méadaithe ar leibhéil cúitimh agus rátaí básmhaireachta amach anseo), bíonn siad nuashonraithe go bliantúil i bhfianaise dálaí reatha eacnamaíocha agus maidir le hathruithe bainteacha ar théarmaí agus coinníollacha na bpleananna pinsean agus iar-scoir.

D'fhéadfadh na nithe seo a leanas dul i bhfeidhm ar na boinn tuisceana:

(i) an ráta lascaine, athruithe ar an ráta fáltais ar bhannaí corparáideacha ardchaighdeáin
(ii) leibhéil chúitimh amach anseo, dálaí margaidh saothair amach anseo
(iii) athruithe ar dhéimeagrafaic

Forálacha

Déanann an Ghníomhaireacht foráil d'oibleagáidí dlí agus cuiditheacha, agus tá a fhios aici go bhfuil siad seo gan íoc ar dháta deiridh na tréimhse. Is gnách na forálacha seo a dhéanamh i bhfianaise eolais stairiúil nó ábhartha eile, agus iad athraithe do threochtaí le déanaí nuair is iomchuí sin. Ach, é sin ráite, is meastacháin iad de na costais airgeadais a bhaineann le teagmhais a bhfuil an seans ann nach dtarlóidh siad go ceann roinnt blianta. Mar thoradh air sin agus ar an leibhéal éiginnteachta a bhaineann leis na torthaí deiridh, d'fhéadfadh difear mór a bheith idir an fíorthoradh agus an toradh measta.

2 Deontais Oireachtais

Soláthraítear na Deontais Oireachtais faoi alt 35 den Acht um Fhorbairt Tionscail (Fondúireacht Eolaíochta Éireann) 2003.

Cuimsíonn na Deontais Oireachtais mar atá sonraithe sna Ráitis Airgeadais na suimeanna airgid seo a íocadh ó Vóta 32 - Gnó, Fiontar agus Nuálaíocht:

		2019 €'000	2018 €'000
Deontas um Chaiteachas ar Chur chun Cinn agus Riarachán	Vóta 32 - Mírcheann A5 (i)	**52,718**	47,808
Deontas do Thionscal	Vóta 32 - Mírcheann A5 (ii)	**96,745**	90,000
Deontas do Mhaoin Tionsclaíochta	Vóta 32 - Mírcheann A5 (iii)	**49,055**	23,000
		198,518	160,808

Tá an Deontas um Chaiteachas ar Chur chun Cinn agus Riarachán €52.718 milliún luaite glan ó ranníocaíochtaí pinsin fostaithe ar luach €951,808 (€945,172 - 2018), arna chur ar aghaidh chuig an Státchiste.

3 An Ciste Oiliúna Náisiúnta

Áirítear leis na híocaíochtaí deontais oiliúna €10.848m (féach nóta 7) íocaíochtaí deontais oiliúna dar luach €3m (€3m in 2018) a íocadh in éineacht le cistí a fuarthas tríd an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta ón gCiste Náisiúnta Oiliúna, a riartar trí Mhírcheann na Roinne Oideachais agus Scileanna. Cloíonn na híocaíochtaí a rinneadh le riachtanais reachtúla an Chiste mar a fhoráiltear in alt 7 den Acht um Chiste Náisiúnta Oiliúna, 2000.

4 Aisíocaíochtaí Deontas

Nuair a sháraíonn cliantchuideachta na coinníollacha i gcomhaontú deontais, is féidir an deontas a in-aisghabháil. I gcaitheamh na bliana, fuair an Ghníomhaireacht €1.682 milliún (€5.734m in 2018) ar ais de bharr haisíocaíochtaí deontais.

5 Ioncam Eile

	2019 €'000	2018 €'000
Cóiríocht Oifige ar Léas a fholigean leis an earnáil phríobháideach	**1,469**	1,637
Ús Bainc	**1**	2
Ioncam Táille i ndáil le Tailte Neamhfhorbartha	**698**	404
Ús ar Idirbhearta Maoine Tionsclaíochta	**3**	13
Ioncam Ilghnéitheach	**75**	43
	2,246	2,099

6 Brabús ar Dhiúscairt Sócmhainní

	2019 €'000	2018 €'000
Comaoin (glantáillí agus glanchostais dhíreacha)	**25,296**	5,396
Costais Stairiúla	**(63,517)**	(8,966)
Aisiompú forálacha bearnúcháin	**10,626**	185
Aisiompú forálacha dímheasa	**27,539**	5,688
	(56)	2,303

Tá an brabús ar dhiúscairt sócmhainní déanta suas de bhrabús €3.629m agus caillteanais €3.685m. Mar sin is ionann an glanchaillteanas ar dhiúscairtí agus €0.056m.

7 Deontais Iníoctha

	2019 €'000	2018 €'000
Caipiteal	**23,030**	17,188
Fostaíocht	**6,887**	11,675
T&F	**59,583**	51,535
Oiliúint	**10,848**	10,690
Deontais Eile	**300**	5,129
	100,648	96,217

8 Costais a mbaineann le Cur chun Cinn, Riarachán agus Nithe Ginearálta

(a)	2019 €'000	2018 €'000
Táillí, costais na gComhaltaí Boird agus luach saothair an POF	**322**	300
Costais luach saothair eile – féach 8 (b)	**28,389**	26,372
Margaíocht, comhairliúchán, poiblíocht agus fógraíocht	**12,520**	11,889
Riarachán ginearálta	**16,462**	12,794
Táille Iniúchóireachta	**58**	58
Soláthar in aghaidh fiacha amhrasacha	**(18)**	11
Lúide: Caipitliú caiteachais a bhaineann le maoin thionsclaíochta a fhorbairt	**(772)**	(512)
	56,961	50,912

8 **(b)**

Cuimsíonn na costais luach saothair eile:	**2019 €'000**	2018 €'000
Sochair ghearrthéarmacha foirne	**26,615**	24,804
Ranníocaíochtaí fostóirí don leas sóisialta	**1,771**	1,564
Sochair Foirceanta	**-**	-
Costais sochair scoir	**3**	4
	28,389	26,372

Ba é 322 (2018: 301) líon iomlán na mball foirne a bhí fostaithe (CL) ag deireadh na bliana

8 **(c)**

Sochair Ghearrthéarmacha Foirne	**2019 €'000**	2018 €'000
Bunphá	**26,583**	24,797
Ragobair	**32**	7
Liúntais	**-**	-
	26,615	24,804

In 2019, baineadh Ranníocaíocht Bhreise Aoisliúntais €796k agus íocadh leis an Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta í.

8 **(d)**

Miondealú Tuarastal Buan

	Líon na bhFostaithe (CL)	
Sochair Fostaithe	**2019**	**2018**
€60,000 go €70,000	43	40
€70,001 go €80,000	32	31
€80,001 go €90,000	31	32
€90,001 go €100,000	20	18
€100,001 go €110,000	9	7
€110,001 go €120,000	1	3
€120,001 go €130,000	2	6
€130,001 go €140,000	1	6
€140,001 go €150,000	5	4
€150,001 go €160,000	10	2
€160,001 go €170,000	1	1
€170,001 go €180,000	-	1
€180,001 go €190,000	1	-

8 **(e)**

Príomhphearsanra Bainistíochta

Is iad comhaltaí an Bhoird, an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin, an Stiúrthóir Feidhmiúcháin agus Bainisteoirí na Rannóga a atá mar phríomhphearsanra bainistíochta ag GFT. Tá luach iomlán na sochar fostaithe do phríomhphearsanra bainistíochta leagtha amach thíos:

	2019 €'000	2018 €'000
Bunphá	1,371	1,330
Liúntais	-	-
Sochair Foirceanta	-	-
Árachas Sláinte	-	-
	1,371	1,330

8 **(f)**

Luach Saothair an Phríomhfheidhmeannaigh	**2019 €**	2018 €
An tUasal Martin Shanahan	184,536	177,937
Iomlán	**184,536**	177,937

Faigheann an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) tuarastal bliantúil de €187,594 le héifeacht ón 1 Meán Fómhair 2019. Ní théann teidlíocht pinsin an POF thar ghnáthshocrúcháin chaighdeánacha pinsin don earnáil phoiblí.

8 **(g)**

Cíos Bliantúil Iníoctha i ndáil le Cóiríocht Oifige Léasaithe

	Líon na nOifigí	**Dáta Éaga Léasa**	**Ollchíos Iníoctha €'000**	**Glanchíos Iníoctha €'000**
Ceannoifig	1	2043	**7,769**	3,924
Oifigí Réigiúnacha	4	2020-2028	**330**	330
Oifigí Thar Lear	19	2020-2029	**2,332**	2,332
			10,431	6,586

(i) I gcás na Ceannoifige agus deich n-oifig thar lear, is amhlaidh go bhfuil an chóiríocht comhlonnaithe le Gníomhaireachtaí Stáit eile agus / nó le Misin de chuid Rialtas na hÉireann. Áirítear leis an nGlanchíos Iníoctha suimeanna a fuarthas ó chomhlachtaí Stáit eile agus ó thionóntaí príobháideacha atá i gcuid de na foirgnimh oifige atá i gceist.

(ii) Chuaigh an GFT isteach i léas nua le haghaidh foirgnimh don Cheanncheathrú Dhomhanda nua ag Three Park Place, a tháinig in éifeacht ón 1 Bealtaine 2018. Is ionann an cíos bliantúil tosaigh agus €7.77m (iníoctha ón 14 Bealtaine 2019 ar aghaidh) in aghaidh na bliana (méid comhlán), nó €3.924m in aghaidh na bliana (glan). Chuaigh an léas dá hiaráitreabh ag Páirc Wilton in éag i nDeireadh Fómhair 2019. Rinne an GFT 5 léas a athnuachan in 2019 chomh maith.

(iii) Ón 15 Bealtaine 2019 go dtí 31 Deireadh Fómhair 2019, b'ionann méid an chíosa a íocadh ag an am céanna ar Teach Pháirc Wilton (cuireadh deireadh leis an léas ar an 31 Deireadh Fómhair 2019) agus ar Three Park Place agus €940k agus €1.799m faoi seach, d'fhonn go mbeifí in ann na hoibreacha riachtanacha feistithe ag Three Park Place a dhéanamh agus leanúnachas gnó agus aistriú eagraithe chuig Ceanncheathrú Domhanda nua GFT a chinntiú.

(iv) Tá clásal scoir i bhfeidhm ar léas oifige thar lear amháin in 2024

(v) Níl aon mhaoin a úsáidtear nó atá ar fáil do chóiríocht a cuid foirne faoi úinéireacht na Gníomhaireachta.

8 (h)

Tiomantais faoi Léasanna Oibriúcháin

An 31 Nollaig, b'ionann an gealltanas faoi léasanna oibriúcháin agus €195.706m.
Rachaidh na léasanna sin in éag mar seo a leanas:

	2019 €'000 Neamh-thionsclaíochta Maoin	**Maoin Tionsclaíochta Áitithe faoi léasanna**	**Maoin Tionsclaíochta Ar fáil do Cur Chun Cinn**	2018 €'000 Neamh-thionsclaíochta Maoin	Maoin Tionsclaíochta Áitithe faoi léasanna	Maoin Tionsclaíochta Ar fáil lena Cinn gCur Chun
laistigh de bhliain amháin	**10,431**	**6**	-	11,143	20	-
sa dara go dtí an cúigiú bliain, an bhliain sin san áireamh	**38,116**	**-**	-	33,220	5	-
breis is 5 bliana	**147,153**	**-**	-	155,006	-	-
	195,700	**6**	-	199,369	25	-

9 Muirir i leith Foirgnimh Tionsclaíochta

Cuimsíonn na costais seo na glanchostais a bhaineann le foirgnimh tionsclaíochta atá curtha ar fáil ag an earnáil phríobháideach agus costais chothabhála maidir le gach foirgneamh tionsclaíochta atá ag an GFT ar féidir é a chur chun cinn. Cuimsíonn na costais: costais ghairmiúla, dlí agus chomhairleachta €2.607m [2018 €2.739m], glanchostais oibriúcháin léasa €0.223m [2018 €0.617m] agus costais chothabhála ionad gnó €8.369m [2018 €4.724m], agus iad laghdaithe ag an nglanghluaiseacht forálacha maidir le léasanna oibriúcháin (mar atá leagtha síos i nóta 18) ar luach €0.297m [2018 €1.446m].

10 Laghdú ar Luach Sócmhainní Seasta

	Nótaí	**2019 €'000**	2018 €'000
Muirir Dhímheasa			
- Maoin Tionsclaíochta	13	**9,936**	7,705
- Sócmhainní Seasta Eile	14	**4,428**	489
Muirir Bhearnúcháin / (Freaschuir)			
- Maoin Tionsclaíochta	13	**846**	(10,413)
		15,210	(2,219)

Ríomhtar dímheas d'fhonn costas sócmhainní a dhíscríobh lúide, nuair is infheidhme, aon fhoráil bhearnúcháin le linn na coda eile dá saolré measta úsáideach. Ní dhéantar aon fhoráil do dhímheas maidir le talamh ná infheistíochtaí.

Tagann muirir bearnúcháin aníos nuair is mó an luach de réir na leabhar ar Mhaoin Thionsclaíoch agus Sócmhainní Teileachumarsáide ná a luach measta in-aisghabhála. Tagann cealuithe laigí aníos nuair is soiléir go bhfuil luach in-aisghabhála na Maoine Tionsclaíche nó na Sócmhainní Teileachumarsáide níos mó ná an luach de réir na leabhar, suas go dtí luach na laige bunaidh.

11 Ranníocaíocht leis an Státchiste

Le linn 2019 agus 2018 fuair GFT Éireann cead ó DBEI chun an t-ioncam a ghintear óna acmhainní féin a choinneáil. Bhí farasbarr ioncaim os cionn an leibhéil sin agus aon Ioncam Acmhainne Féin nár úsáideach inaisíoctha le DBEI, mar ranníocaíocht leis an Státchiste. In 2019, fuair GFT Éireann cead ó DBEI chun an tIoncam Acmhainne Féin €1.284m nár úsáideadh in 2018 a choinneáil. In 2020, fuair GFT Éireann cead ó DBEI chun an tIoncam Acmhainne Féin €0.725m nár úsáideadh in 2019 a choinneáil, agus dá bharr sin íocadh ranníocaíocht nialasach leis an Státchiste in 2019 agus 2018.

12 Caipiteal

	Nótaí	**€'000**	**2019 €'000**	€'000	2018 €'000
Amhail ar an 1 Eanáir			**211,738**		174,287
Glanghluaiseachtaí ar:					
- Maoin Tionsclaíochta	13	**13,004**		34,767	
- Sócmhainní Seasta Eile	14	**10,764**		2,684	
Aistriú ón Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coinnithe			**23,768**		37,451
Amhail ar an 31 Nollaig			**235,506**		211,738

13 Sócmhainní Seasta Inláimhsithe – Maoin Thionsclaíoch

	2019					2018				
	Talamh	Forbairt Láithreáin	Maoin thionsclaíoch Áitithe faoi léasanna	Maoin thionsclaíoch ar fáil i gcomhair cur chun cinn	Iomlán	Talamh	Forbairt Láithreáin	Maoin thionsclaíoch Áitithe faoi léasanna	Maoin thionsclaíoch ar fáil i gcomhair Cur chun Cinn	Iomlán
Costas	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Amhail ar an 1 Eanáir	272,060	159,003	23,204	35,188	489,455	262,985	152,751	23,159	24,225	463,120
Breiseanna	12,874	10,776	-	25,348	48,998	12,105	11,955	(1,924)	13,016	35,152
Aistrithe	-	-	10,839	(10,839)	-	-	-	1,969	(1,969)	-
Diúscairtí	(27,150)	(19,907)	-	(9,449)	(56,506)	(3,030)	(5,703)	-	(84)	(8,817)
Amhail ar an 31 Nollaig	257,784	149,872	34,043	40,248	481,947	272,060	159,003	23,204	35,188	489,455
Foráil do Bhearnúchán										
Amhail ar an 1 Eanáir	113,824	198	977	4,045	119,044	124,101	510	3,489	1,542	129,642
Muirear / (Cealú) don Bhliain	846	-	-	-	846	(10,101)	(312)	-	-	(10,413)
Aistrithe	-	-	-	-	-	-	-	(2,512)	2,512	-
Diúscairtí	(8,867)	(3)	-	(1,756)	(10,626)	(176)	-	-	(9)	(185)
Amhail ar an 31 Nollaig	105,803	195	977	2,289	109,264	113,824	198	977	4,045	119,044
Foráil do Dhímheas										
Amhail ar an 1 Eanáir	-	147,270	9,431	5,144	161,845	-	146,442	12,206	1,031	159,679
Muirear don Bhliain	-	7,818	606	1,512	9,936	-	6,296	552	857	7,705
Aistrithe	-	-	538	(538)	-	-	-	(3,327)	3,327	-
Diúscairtí	-	(17,654)	-	(3,014)	(20,668)	-	(5,468)	-	(71)	(5,539)
Amhail ar an 31 Nollaig	-	137,434	10,575	3,104	151,113	-	147,270	9,431	5,144	161,845
Glanmhéid na Leabhar										
Amhail ar an 31 Nollaig	151,981	12,243	22,491	34,855	221,570	158,236	11,535	12,796	25,999	208,566
Amhail ar an 1 Eanáir	158,236	11,535	12,796	25,999	208,566	138,884	5,799	7,464	21,652	173,799
Glanghluaiseacht don Bhliain					13,004					34,767

(a) Áirítear sa tábla thuas suim a bhaineann le comhaontú a rinne an Ghníomhaireacht in 2004 le Comhairle Contae Fhine Gall le tailte a fhorbairt i mBaile Bhlainséir, Baile Átha Cliath ar leis an Chomhairle iad, chun iad a dhíol ina dhiaidh sin le fiontair thionsclaíocha. Faoi théarmaí an tsocraithe, tá an GFT freagrach as feabhsúcháin bonneagair a dhéanamh ar na tailte. Íocann an Ghníomhaireacht as costais iomlána na hoibre seo agus tá sí i dteideal leath de na fáltais ó dhíolacháin ar bith a fháil. €Nialas an ghlansuim leabhair a chuimsítear thuas maidir leis an socrú seo.

14 Sócmhainní Seasta Eile

	2019 Trealamh Oifige agus Ríomhaireachta, Daingneáin agus Feistis	Iomlán	2018 Trealamh Oifige agus Ríomhaireachta, Daingneáin agus Feistis	Iomlán
Costas	**€'000**	**€'000**	€'000	€'000
Amhail ar an 1 Eanáir	**13,844**	**13,844**	10,820	10,820
Breiseanna	**15,332**	**15,332**	3,173	3,173
Diúscairtí	**(7,011)**	**(7,011)**	(149)	(149)
Amhail ar an 31 Nollaig	**22,165**	**22,165**	13,844	13,844
Foráil do Dhímheas				
Amhail ar an 1 Eanáir	**10,672**	**10,672**	10,332	10,332
Muirear don Bhliain	**4,428**	**4,428**	489	489
Diúscairtí	**(6,871)**	**(6,871)**	(149)	(149)
Amhail ar an 31 Nollaig	**8,229**	**8,229**	10,672	10,672
Glanmhéid na Leabhar				
Amhail ar an 31 Nollaig	**13,936**	**13,936**	3,172	3,172
Amhail ar an 1 Eanáir	**3,172**	**3,172**	488	488
Glanghluaiseacht don Bhliain	**10,764**	**10,764**	2,684	2,684

15 Sócmhainní Teileachumarsáide

Agus í ag gníomhú de bhun chinneadh an Rialtais, chuaigh GFT, i gcomhar leis an Roinn Fiontar Poiblí (dá ngairtear an Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha anois), isteach i gconarthaí in 1999 chun sócmhainní teileachumarsáide a cheannach i bhfoirm ceart dochealaithe chun cuid ainmnithe den líonra teileachumarsáide domhanda a úsáid go ceann tréimhse 25 bliain ó 2000. Díoladh cuid den toilleadh a cheannaigh GFT Éireann le roinnt soláthróirí seirbhíse. Tá costas stairiúil €38.85 milliún ar na sócmhainní fágtha, agus rinneadh an tsuim sin a dhíscríobh trí mheán muirear bearnaithe €21m in 2002 agus dímheas comhiomlán €17.85m thar ocht mbliana ón mbliain 2000 ar aghaidh, arb é glanluach leabhair €Nialais a thoradh.

16 Suimeanna Infhaighte

	2019	2018
Suimeanna a bheidh dlite laistigh de bhliain amháin:	**€'000**	€'000
Cuntais Infhála agus Réamhíocaíochtaí	**23,422**	23,805
Soláthar in aghaidh Fiacha Amhrasacha	**(819)**	(849)
	22,603	22,956
Suimeanna a bheidh dlite tar éis níos mó ná bliain amháin:		
Méid atá dlite ón bhfo-léasaí i dtaca le costais feistithe	**603**	-
	23,206	22,956

(i) Áirítear le hinfháltais agus réamhíocaíochtaí suimeanna €21.918m in íocaíochtaí síos ar idirbhearta réadmhaoine, ag freagairt den chuid is mó d'íocaíochtaí le cuntais eascró dlíodóirí ar cheannaigh réadmhaoine. Táthar ag súil leis go gcríochnófar idirbheart sa Dara Ráithe (Q2) in 2020 agus go gcríochnófar na hidirbhirt eile faoin gCeathrú Ráithe (Q4) in 2020.
(ii) Freagraíonn an Féichiúnaí fadtéarmach ar fiú €603,000 é d'airgead atá dlite ón SEAI maidir le costais feistithe sa Cheanncheathrú Dhomhanda nua a áitíonn GFT agus gníomhaireachtaí eile. D'aontaigh na páirtithe sceideal aisíocaíochta 3 bliana

17 Suimeanna Iníoctha

	2019	2018
Suimeanna a bheidh dlite laistigh de bhliain amháin:	**€'000**	€'000
Cuntais Iníoctha agus Fabhruithe	**5,451**	5,900
Suim atá dlite ar Dhíolacháin Neamhchríochnaithe	**717**	294
	6,168	6,194

18 Foráil do Dhliteanais agus Muirir

Foráil le haghaidh Léasanna Oibriúcháin	**2019 €'000**	2018 €'000
Amhail ar an 1 Eanáir	**2,623**	4,068
Glan(laghdú) don bhliain	**(297)**	(1,445)
Iomlán ar an 31 Nollaig	**2,326**	2,623

Cuimsíonn an Soláthar do Léasanna Oibriúcháin:
- Costais fhéideartha ar athchóiriú foirgneamh a bhaineann le hoibleagáidí faoi léasanna oibriúcháin.
- Costais todhchaí ag éirí as léasanna oibriúcháin a mheastar a sháróidh na suimeanna arna in-aisghabháil ó fholéasaithe.

19 Pinsin

(a)

Tá GFT freagrach as costais phinsin na mball foirne a théann ar scor ón GFT i ndiaidh 16 Iúil 2014, faoin Acht um Fhorbairt Tionscail (Forfás a Dhíscaoileadh), 2014. Téann ball foirne atá/a bhí ina mbaill de Scéim Pinsin Forfás leis an Scéim GFT faoi réir théarmaí aoisliúntais nach lú fabhar ná na téarmaí sin a bhí acu faoi Séim Forfás a bhí ann go díreach roimh an dáta aistrithe ó Fhorfás go dtí an GFT. Tá na scéimeanna seo a leanas á n-oibriú ag an GFT:

Baill Foirne Chumhdaithe

(a) Baill foirne a earcaíodh suas go dtí 5 Aibreán 1995 agus a bhí inphinsin tar éis an dáta sin.
(b) Baill foirne a earcaíodh tar éis 5 Aibreán 1995 agus roimh 1 Eanáir 2013.
(c) Baill foirne a earcaíodh ó 1 Eanáir 2013 ar baill iad de Scéim Aonair Pinsin na Seirbhíse Poiblí.
(d) Baill foirne a earcaíodh ó 1 Eanáir 2013 a chuaigh le Scéim Pinsin Forfás (dá ngairtear an Scéim GFT nua anois) mar go raibh siad ina mbaill cheana féin de scéim seirbhíse poiblí eile (gan briseadh seirbhíse níos mó ná sé mhí i ndiaidh 1 Eanáir 2013 a bheith acu).

Áirítear scéimeanna do Chéilí agus do Leanaí i ngach ceann de na Scéimeanna.

Tháinig Scéim Aonair nua na Seirbhíse Poiblí ("Scéim Aonair") in éifeacht an 1 Eanáir 2013. Beidh daoine a théann isteach sa tseirbhís phoiblí ina n-iontrálaithe den chéad uair an 1 Eanáir 2013 nó ina dhiaidh sin ina mbaill den Scéim Pinsin Aonair na Seirbhíse Poiblí, i gcoitinne. Leagtar amach rialacha na Scéime Aonair san Acht um Pinsin Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha eile) 2012. Ní áirítear dliteanais phinsin i leith na ndaoine atá fostaithe faoi Scéim Aonair na Seirbhíse Poiblí ar feadh tréimhse níos lú ná dhá bhliain i ríomh na bpinsean, mar nach ngnóthóidh siad cearta pinsin go dtí go mbeidh dhá bhliain curtha isteach acu.

Déanann GFT na glanchostais a bhaineann le gnáthscor a shásamh. Íoctar na costais seo as ioncam reatha. Úsáidtear ranníocaíochtaí a fhaigheann GFT ó bhaill foirne sna scéimeanna ranníocaíochta neamhchistithe mar atá leagtha amach thuas chun cuid de na dliteanais reatha phinsin a mhaoiniú.

Faoin Acht um Bearta Airgeadais (Forálacha Ilghnéitheacha) 2009, aistríodh na sócmhainní a bhain leis an Iar-Údarás Forbartha Tionscail go dtí an Cúlchiste Náisiúnta Pinsean ar an 31 Nollaig 2009. Tá na scéimeanna pinsin atá bainteach leis an dá chiste seo bailí go fóill do bhaill atá ann cheana féin gan cur isteach ar shochair ná ar fhorálacha ábhartha do bhaill. Cuireann GFT Éireann ranníocaíochtaí fostaithe ar ais chuig an Státchiste. Chuir GFT €952k de ranníocaíochtaí fostaithe ó na scéimeanna seo ar ais chuig an Státchiste in 2019 agus íoctar costais phinsin de réir Deontas Oireachtais Vóta 32 Mhírcheann A5 (i).

(b) Nochtadh Pinsin faoi FRS102

Éilíonn an Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais 102 (FRS102) go léireoidh na ráitis airgeadais luach cothrom na sócmhainní agus na ndliteanas ó oibleagáidí aoisliúntais fostóra agus aon mhaoiniú ábhartha, agus go mbeidh na costais a bhaineann le sochair aoisliúntais a chur ar fáil aitheanta sna tréimhsí cuntasaíochta ina ngnóthaíonn fostaithe iad.

	2019	2018
(c) Anailís ar an Muirear Iomlán Pinsin	**€'000**	€'000
Costais seirbhíse	**6,207**	6,985
Ús ar Dhliteanais Scéim Pinsin	**2,910**	2,945
Ranníocaíochtaí Fostaithe a úsáidtear in íocaíocht Pinsean	**(952)**	(972)
	8,165	8,958

(d) Anailís ar an méid a aithníodh sa Ráiteas faoi Ioncam Cuimsitheach	**2019 €'000**	2018 €'000
Gnóthachain ó thaithí	**344**	3,954
Athruithe ar bhoinn tuisceana Gnóthachain / (Caillteanais)	**(16,060)**	1,706
Gnóthachan / (Caillteanas) Achtúireach	**(15,716)**	5,660

(e) Dliteanas Pinsin Athrú ar Dhliteanais Scéimeanna Pinsin	**2019 €'000**	2018 €'000
Iarmhéid Tosaigh	**153,942**	151,667
Costas na Seirbhíse Reatha	**6,207**	6,985
Costais Úis	**2,910**	2,945
Íocaíochtaí do Phinsinéirí	**(1,993)**	(1,995)
Caillteanas / (Gnóthachan) Achtúireach	**15,716**	(5,660)
Luach Reatha Oibleagáidí na Scéime amhail ar an 31 Nollaig	**176,782**	153,942

	2019	2018
(f) Glanmhaoiniú Iarchurtha do Phinsin sa Bhliain	**€'000**	€'000
Maoiniú Inaisghabhála i leith costais phinsin na Bliana Reatha	**9,117**	9,930
Maoiniú chun Pinsin a íoc	**(1,993)**	(1,995)
	7,124	7,935

Aithníonn GFT mar shócmhainn méid atá comhfhreagrach leis an dliteanas neamhchistithe iarchurtha le haghaidh pinsean de réir na mbonn tuisceana a leagtar amach thíos agus de réir roinnt imeachtaí san am a chuaigh thart. I measc na gcásanna seo áirítear an bonn reachtúil le haghaidh bunú na scéimeanna aoisliúntais, agus an beartas agus cleachtas atá ann i leith maoiniú i gcomhair pinsin seirbhíse poiblí lena n-áirítear ranníocaíochtaí fostaithe agus an próiseas meastacháin bliantúil. Níl aon fhianaise ann a thabharfadh le fios do GFT nach mbeidh an beartas maoinithe seo in ann suimeanna dá leithéid a chomhlíonadh i gcomhréir leis an gcleachtas reatha.

B'ionann an tsócmhainn iarchurtha mhaoinithe do phinsin amhail ar an 31 Nollaig 2019 agus €176.782m (2018 - €153.942m). Bunaítear cainníochtú an dliteanais ar bhonn tuisceana a leagtar amach i nóta 19(g). Déantar na boinn tuisceana atá in úsáid agus atá bunaithe ar chomhairle achtúireach, a chur in iúl don Roinn Gnó, Fiontar agus Nuálaíochta.

(g) Luacháil

Tá an luacháil a úsáideadh le haghaidh nochtuithe FRS102 bunaithe ar luacháil iomlán achtúireach amhail ar an 31 Nollaig 2019. Mar seo a leanas a bhí na boinn tuisceana a úsáideadh chun dliteanais na scéime a ríomh faoi FRS102 amhail ar an 31 Nollaig;

Modh Luachála Aonad Réamh-mheasta	**2019**	**2018**	**2017**	**2016**	**2015**
Ráta Lascaine	1.20% p.a.	1.90% p.a.	1.95% p.a.	1.90% p.a.	2.70% p.a.
Méaduithe ar thuarastail amach anseo	3.00% p.a.	3.30% p.a.	3.40% p.a.	3.35% p.a.	3.20% p.a.
Méaduithe ar phinsin stáit amach anseo	3.00% p.a.	3.30% p.a.	3.40% p.a.	3.35% p.a.	3.20% p.a.
Méaduithe ar phinsin amach anseo	2.50% p.a.	2.80% p.a.	2.90% p.a.	2.85% p.a.	2.70% p.a.
Boilsciú Amach Anseo	1.50% p.a.	1.80% p.a.	1.90% p.a.	1.85% p.a.	1.70% p.a.

Bliain ina mbaintear amach aois 65	**2019**	**2039**
Ionchas Saoil - fir	21.5	23.9
Ionchas Saoil - mná	24.0	26.0

(h) Stair na nOibleagáidí Sochair Sainithe - Tosaithe in 2014

Ag deireadh na bliana 31 Nollaig	**2019 €'000**	**2018 €'000**	**2017 €'000**	**2016 €'000**	**2015 €'000**
Oibleagáid Sochair Sainithe	176,782	153,942	151,667	139,918	106,133
Gnóthachain / (Caillteanais) ó Thaithí ar Dhliteanais na Scéime:					
Méid	344	3,954	19	117	(666)
Céatadán na nDliteanas Scéime	0.2%	2.6%	0.0%	0.1%	(0.6%)
(Caillteanas) / gnóthachan iomlán aitheanta sa Ráiteas faoi Ioncam Cuimsitheach:					
Méid	(15,716)	5,660	(4,095)	(27,647)	(4,198)
Céatadán na nDliteanas Scéime	(8.9%)	3.7%	(2.7%)	(19.8%)	(4.0%)

20 Ceangaltais

Meastar gurb ionann na híocaíochtaí a bheidh le híoc amach anseo mar gheall ar Cheangaltais Deontais agus €364m amhail ar an 31 Nollaig 2019, meastacháin atá iníoctha de réir mar seo a leanas; 2020 €104m, 2021 €94m, 2022 €75m, 2023 €44m, 2024 €31m, 2025 €13m, 2026 €3m. (Amhail ar an 31 Nollaig 2018, b'ionann an meastachán agus €383m, meastacháin atá iníoctha de réir mar seo a leanas; 2019 €101m, 2020 €95m, 2021 €78m, 2022 €58m, 2023 €28m, 2024 €13m, 2025 €10m). B'ionann Ceangaltais Chaipitil gan íoc amhail ar an 31 Nollaig 2019 ar chonarthaí as éadáil agus forbairt na Maoine Tionsclaíochta agus €44m (2018: €48m).

21 Cánachas

Foráiltear díolúine ó cháin in alt 227 den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997 d'ioncam na gcomhlachtaí stáit neamhthráchtála. Níl feidhm ag an díolúine sin maidir le hús ó thaiscí. Nuair a bhíonn an t-ús infhaighte faoi réir cánach ag an bhfoinse (m.sh DIRT), cuirtear an ghlansuim infhaighte chun sochar an Chuntais Oibriúcháin.

I dtíortha áirithe ina n-oibríonn an Ghníomhaireacht, baineadh leas as díolúine chánach faoin airteagal um Sheirbhísí Rialtais sa chomhaontú ábhartha um chánachas dúbailte. Tá an staid sin á hathbhreithniú ag an nGníomhaireacht fós agus tá an Ghníomhaireacht ag lorg soiléiriú go gníomhach le deimhniú an mbíonn cáin fostaíochta le híoc in aon cheann de na dlínsí inar baineadh leas as an díolúine sin. Mar gheall ar an athbhreithniú, d'fhéadfadh sé go mbeadh dliteanas ann cáin a íoc; ach i bhfianaise an mhéid atá i gceist, más ann dó, ní dhearnadh aon dliteanas teagmhasach féideartha sna ráitis airgeadais don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2019.

22 Ioncam agus Caiteachas Maoine Tionsclaíochta

		2019	2018
Ioncam:	Nótaí	**€'000**	€'000
Deontas Oireachtais	2	**49,055**	23,000
Ioncam Cíosa Chliantchuideachtaí GFT Éireann		**2,565**	1,858
Ioncam Táille i ndáil le Tailte Neamhfhorbartha	5	**698**	404
Ús ar Idirbhearta Maoine Tionsclaíochta	5	**3**	13
Brabús ar Dhiúscairt Maoine Tionsclaíochta		**84**	2,303
		52,405	27,578
Caiteachas:			
Costais a mbaineann le Cur chun Cinn, Riarachán agus Nithe Ginearálta		**1,584**	1,482
Muirir i leith Foirgnimh Tionsclaíochta	9	**10,902**	6,634
Muirir agus Forálacha Dímheasa	10	**10,782**	(2,708)
		23,268	5,408
Glanghluaiseacht don Bhliain		**29,137**	22,170
Aistriú (go) Caipiteal	12	**(13,004)**	(34,767)
Ranníocaíocht chuig gníomhaíochtaí Cur chun Cinn agus Riaracháin		**16,133**	(12,597)

23 Nochtadh maidir le Páirtithe Gaolmhara

Féach Nóta 8 chun miondealú ar luach saothair agus na sochair a íocadh leis an bpríomhphearsana bainistíochta a fheiceáil le do thoil.

I ngnáthchúrsa an ghnó, féadann an Ghníomhaireacht deontais a fhaomhadh agus socruithe conartha eile a dhéanamh le fiontair ina bhfuil comhaltaí Boird de chuid an GFT fostaithe nó ina bhfuil leasanna eile acu.

Ghlac an Ghníomhaireacht le nósanna imeachta de réir na dtreoirlínte a d'eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe maidir le leasanna pearsanta comhaltaí Boird agus tá na nósanna imeachta sin comhlíonta ag na comhaltaí Boird agus ag an nGníomhaireacht. I rith 2019, bhí gá le nochtadh i gcás idirbheart amháin. Fuair cuideachta ina bhfuil an comhalta Boird ábhartha fostaithe ioncam arbh fhiú €0.798m é.

Má bhíonn cásanna de choinbhleacht leasa fhéideartha i gceist, ní fhaigheann comhaltaí an Bhoird doiciméid Boird agus ní bhíonn siad páirteach ar bhealach ar bith eile i bplé faoi na hidirbhearta seo. Coinnítear clár agus tá sé ar fáil ar iarratas maidir le gach cás dá leithéid.

24 Dliteanas Teagmhasach

Rinne GFT conradh le soláthraí seirbhíse chun infheistíochtaí díreacha eachtracha a ghnóthú, go háirithe i bhfiontair bheaga agus mheánmhéide, rud a chruthóidh poist inbhuanaithe. Cuireadh síneadh ama bliana amháin leis an gconradh an 25 Márta 2016 chun é a thabhairt chun deiridh ar bhealach eagraithe. Rinne GFT íocaíocht leis an soláthraí seirbhíse in 2017, de réir na hoibleagáide conartha sa chomhaontú. Rinneadh an íocaíocht, a ndearnadh foráil di i Ráitis Airgeadais 2016, a ríomh trí thagairt do jabchruthúchán feidearthach amach anseo. Má tá an líon jabanna a cruthaíodh agus a deimhníodh níos lú ná an líon a bhfuil foráil dó san íocaíocht, éileofar aisíoc agus má bhíonn an líon jabanna a cruthaíodh agus a deimhníodh níos mó ná an líon a bhfuil foráil dó san íocaíocht, déanfar íocaíocht bhreise. Tar éis comhfhreagras a bheith ann idir na páirtithe, cuireadh ábhair a raibh aighneas fúthu chun eadrána.

25 Teagmhas Neamhchoigeartúcháin Iarchláir Chomhardaithe

Tá cur síos mionsonraithe déanta ar thionchar Covid-19 ar phunann cliant GFT agus ar na bearta a rinneadh chun an tionchar sin a mhaolú i dtuarascáil an POF/an Chathaoirligh. I gcomhréir le FRS102, is Teagmhas Neamhchoigeartúcháin Iarchláir Chomhardaithe é Covid-19, agus ní raibh aon tionchar aige ar na ráitis airgeadais do 2019. Leanfaidh GFT de mheasúnú a dhéanamh ar thionchar na rioscaí atá ag teacht chun cinn ar a hoibríochtaí i gcaitheamh 2020, lena n-áirítear aon chostas nó lagú a d'fhéadfadh sé gur gá iad a léiriú i Ráitis Airgeadais 2020.

26 Faomhadh na Ráiteas Airgeadais

Rinne an Bord na Ráitis Airgeadais a fhaomhadh an 14 Bealtaine 2020.

Líonra Domhanda Oifigí

Líonra Domhanda Oifigí